

Vaalitalkoissa

Joka neljäs vuosi järjestettävät seurakuntavaalit teettävät töitä vapaaehtoisilla, ehdokkailla ja työntekijöillä.

Ennakkoäänestyspaikoilla on vaalitoimitsijoilla vihreät Kirkko Porissa –liivit, jotka valmistuvat Länsi-Porin seurakunnan työtuvalle.

Valitsijayhdistykset ovat ehdokaslistansa jättäneet. Vaalikone aukeaa 13.10. Ennakkoäänestys alkaa 27.10. Vaalit ovat isänpäivänä 9.11.

Sivu 3.

25.9.2014

Usko hyvän tekemiseen

Tulevan syksyn seurakuntavaalien teemana on usko hyvän tekemiseen. Teema sekä kehottaa uskomaan hyvän tekemiseen että kertoo kirkon luottavan hyvän tekemiseen.

Hyvää tehden jaetaan lahjaksi saatua Jumalan lahjaa. Aika ajoin hyvän tekemistä on arvioitu myös kriittisesti. Joskus on todettu, että yksityinen hyväntekeväisyys eriarvoistaa ja että mieluummin pitäisi rakentaa sellainen yhteiskunta, joka huolehtisi kaikista jäsenistään. Toiset taas ovat olleet sitä mieltä, että ihmisen pitäisi tulla omillaan toimeen.

Uskon, että seurakuntavaaliteemalla meitä houkutellessa huomaamaan, että lopulta kukaan ei selvi yksin. Sekä yksityisten ihmisten että erilaisten yhteisöjen hyvän tekemisellä voidaan lopulta parhaiten pyrkiä siihen, että apua on tarvittaessa saatavilla. Tarve hyvän tekemiseen on selvästi olemassa niin lähellä kuin kaukanakin. Sen takia tarvitaan niitä, jotka uskovat hyvän tekemiseen ja niitä, jotka tekevät hyvää.

Seurakuntavaalit kutsuvat vaikuttamaan niiden henkilöiden valintaan, jotka päättävät monista toiminnan painopisteistä ja hyvän tekemisen muodoista.

Hyvää seurakuntaalisuuskysy!

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

s u o j a t i e

Enkelin kanssa pitkospuilla

Enkelit suojelevat, opastavat ja toimivat sanansaattajina.

Jumala antaa enkeleilleen käskyn varjella sinua, missä ikinä kuljet. Enkelit kantavat sinua käsillään, ettei loukkaa jalaksi kiveä. Tämä psalmin kohta mielessäni vaelsin sateiden liukastamilla pitkospuilla Yyterin lietteillä muutama viikko sitten.

Minulla on huono tasapaino ja olen ja kaiken lisäksi myös hyvin kömpelö. Kieli keskellä suuta astelin eteenpäin hitaasti, mutta varmasti. Varjelevat enkelit olivat mielessäni.

Me kaikki olemme varmaan enemmän tai vähemmän kiinnostuneita enkeleistä. Kuvittelemme, miltä enkelit näyttävät. Mieliukavissamme enkelit ovat useimmiten valkopukuisia ja kauniita, niillä on usein myös siivet sekä säd-

kehä. Joillakin enkeleillä ei ole vaatteita ollenkaan, ja enkeli voi olla kiiltokuvasta tuttu pullea ja kiharapäinen söpöläinen.

Saattamme pohdita myös, onko enkeli mies vai nainen. Raamattu kuvaa enkelit yksiselitteisesti miehiksi. Kristillinen taidekin on kuvannut enkelit aluksi hyvin muodostuneiksi, kauniiksi, elinvoimaisiksi nuorukaisiksi. Vähitellen enkeleistä on tullut taiteessa sukupuolittomia olentoja. Tutussa Suojelusenkelitaalussa lasten matkaa tosin turvaa naisellinen, valoisia äidillinen enkelihahmo. Useimmille ihmisille suojelusenkelin onkin läheisin enkeleihin liittyvä asia.

Se millaiseksi me suojelusenkelimme, tai enkelit ylipäänsä kuvittelemme, ei ole kuiten-

Enkeli ilmestyy Raamatussa silloin, kun jotain mullistavaa on tekeillä.

kaan merkittävintä. Raamatussa enkelit toimivat sanansaattajina Jumalan ja ihmisten välillä. Enkeli ilmestyy Raamatussa silloin, kun jotain mullistavaa on tekeillä. Enkeli ilmoitti Jeesuksen syntymästä ja julisti tyhjän haudan ihmettä. Jumalan läheteinä enkelit suojelevat ja opastavat ihmistä ja muistuttavat häntä Jumalan tahdon mukaisesta elämästä.

Tavallinen ihminenkin voi olla kuin enkeli. Olen kuullut sanottavankin jostain ihmisestä, että hän on kuin enkeli. Tällöin hän on tehnyt jotain hyvää toiselle ihmiselle, lähimmäiselleen. Enkelien luonteenpiirteitähän kuvaavat adjektiivit: ystävällinen, auttavainen, hoivaava, kuunteleva. Me ihmiset emme todellakaan ole enkeleitä, mutta voimme asettaa enkelit esikuviksemme. Voimme toimia niin kuin enkelit ja kertoa ihmisille myönteisiä asioita, olla ystävällisiä, hoivaavia, kuuntelevia ja arkoissa asioissa auttajia.

Mitenkä päättyi pitkospuutaipaleeni? Hyvin, pääsin ehjänä perille, enkä liukastunut. Rukoukseni kuultiin, jälleen kerran.

Meille kaikille, pitkospuiden tai tasamaan tallajille, matkaevääksi virren 137 alkusäkeistö: "Armollaan Herra ennättää turvaksi omillensa, ja enkelinsä lähettää hän heidän avuksensa. Me saamme laulaa ilolla. On enkeleitä suojana myös tänään matkallamme."

VIIRI RÖNKKÖMÄKI
REPOSAAREN SEURAKUNNAN
VS. DIAKONIAITYNTEKIJÄ

Mikkelinpäivää vietetään 5. lokakuuta.

i k k u n a p e n k k i

Kunnes elämä meidät erottaa

"Älkää ottako avioeroa!" Tämä lause ei kuulosta muodikkaalta tai edes nykyaikaiselta, eikä se sitä olekaan. Se julkaistiin Aamulehdessä 80 vuotta sitten. Ilmoituksesta huolimatta ihmiset eivät lakanneet eroamasta, mutta keskusteluhaluja oli jonoksi asti. Tästä ilmoituksesta katsotaan kirkon perheneuvonnan alkaneen.

Avio- ja avoerot tulevat yhteiskunnalle ja yksittäisille ihmisille kalliiksi. Yhden riitaisan eron hinta voi olla kymmeniä tuhansia euroja. Tämä on kuitenkin vain rahaa. Erojen todellista hintaa ei voi laskea euroissa. Se on valtava määrä inhimillistä surua ja tuskaa, joka valitettavasti tulee usein lasten kannettavaksi. Aikuisetkaan eivät pääse helpolla. Ero päätöksen tekijää vaivaa syyllisyys ja jätettyä osapuolta hylätyksi tuleminen tunne ja yksinäisyys. Pettymys on molemmille suuri; tämän piti kestää koko elämän.

Tänä päivänä kirkon perheneuvontaa ei mainosteta samanlaisella ilmoituksella kuin kahdeksan vuosikymmentä sitten. Tuskinpa

ilmoituksen takana olleen pastori **Matti Joensuu**kaan viesti oli se, ettei missään tilanteessa pidä erota. Ehkä pääpaino oli siinä, että on myös muita vaihtoehtoja, ja niitä kannattaa etsiä keskustelemalla. Perheneuvonnan perustehtävä on pysynyt koko ajan samana: tukea ja auttaa ihmisiä selviytymään parisuhteen ja perheen ongelmista sekä elämän kriisitilanteissa.

Kysyin eräältä asiakkaalta, mitä toi turvaa hänen lapsuudenkodissaan. Vastaus tuli hetken miettimisen jälkeen: "Vanhempien ero". Vaikka ero aiheuttaa surua, niin se voi myös olla helpottavaa. Jos päädytään eroon, niin syytelystä ja syyllisen etsimisestä ei ole apua. Lasten hyvinvoinnin kannalta tärkeää on se, mitä tapahtuu eron jälkeen. Voivatko vanhemmat olla yhdessä vanhempia? Onko lapsilla lupa rakastaa heitä molempia? Joutuvatko lapset kantamaan huolta vanhempien jaksamisesta?

Pariskunta oli eron partaalla. Mies olisi halunnut jatkaa yhdessä, vaimo ei. "Sinähän

Älkää ottako avioeroa!

Tarjoamme apua vaikeuksissanne. Kääntykää pastori Joensuun puoleen, os. Tuomiokirkonk. 22 C, puh. 5314. Palvelukset ilmaisia.

Tampereen Kaupunkilähetys.

Ilmoitus "Älkää ottako avioeroa!" julkaistiin Aamulehdessä 70 vuotta sitten.

HEIKKI KRUIS
PERHENEUVOJA

lupasit silloin kaksikymmentä vuotta sitten, että tahdot rakastaa", sanoi mies. "Niin, mutta sen jälkeen on tapahtunut liian paljon sellaista, mitä en tahdo", vastasi vaimo. Mikään parisuhde ei voi olla elämää suurempia asioita. Huono ja ahdistava suhde voi aiheuttaa masennusta tai muuten sairastuttua ihmisen tai johtaa elämänhalun katoamiseen. Silloin eropäätöskin voi olla rakkauden osoitus.

Porin Kirkkosanomamat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Maija-Leena Seppälä. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815. **Internet:** porievl.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievl.fi. **Kustantaja:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Itella posti oy. Jakeluhuomautukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti:** Minna Ziliacus, p. 020 754 2361, 040 774 7777. **Yksityistilaus:** 10 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 23.10.2014**

Seurakuntavaalien ennakkoonäestysviikko on lokakuun lopussa. Vaalit ratkeavat isänpäivänä 9. marraskuuta.

Perinteiset tunnukset seurakuntavaaleissa

Ehdokaslistoja samoilla taustoilla, mutta jokainen Porin seurakunta järjestää omat vaalit.

Seurakuntavaalien ehdokasasettelu päättyi syyskuun puolivälissä. Eri henkilöitä on Porissa ehdokaina noin 250. Ehdokkaita on hiukan vähemmän kuin edellisissä vaaleissa 2010. Alle 30-vuotiaita ehdokkaita on parikymmentä.

Vaaleissa valitaan 51-jäseninen Porin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto sekä paikallisseurakuntiin seurakuntaneuvostot. Vaalit ennakoivat jo vuodenvaihteen tilanteen, jolloin Laviasta tulee uusi seurakunta Porin seurakuntayhtymään ja Ahlainen, Pihlaja ja Reposaari yhdistyvät Meri-Porin seurakunnaksi. Vuodesta 2015 Porin seurakuntayhtymän paikallisseurakunnat ovat Keski-Pori, Lavia, Länsi-Pori, Meri-Pori, Noormarkku ja Porin Teljä.

Vaihtuvuus luottamuselimiä tulee olemaan varsin suurta, sillä merkittävä osa nykyisistä luottamushenkilöistä ei asetu uudeen ehdolle.

Meri-Porissa neljä muilla 3 ehdokaslistaa

Porin seurakunnissa ehdokasasettelussa ei ole juurikaan muutoksia. Kokoomus on ainoa, jolla on oma ehdokaslistansa kaikissa Porin paikallisseurakunnissa, sosialidemokraattien lista puuttuu vain Laviasta. Laajapohjainen sitoutumattoman seurakuntaväen lista on samoin Laviassa lukuun ottamatta muissa Porin seurakunnissa.

Meri-Porissa on neljä ehdokaslistaa, kun tälläkin kertaa nuoret ovat mukana omalla listallaan. Laviassa ehdokaslistan ovat jättäneet kokoomus, vasemmisto ja keskusta.

Ehdokaslistojen tavoitteissa näyttäytyvät listasta riippumatta kirkon rakennemuutos ja huoli taloudesta. KansanKirkko-SDP korostaa kirkollisveron pitämistä mahdollisimman alhaalla, nykyisellä verotasolla on tultava toimeen. Kokoomuksen seurakuntaväki-listoilta todetaan, että julkisen talouden heikentyminen edellyttää seurakunnilta toimenpitei-

tä. Sitoutumaton seurakuntaväki toteaa: seurakuntayhtymän kivijalka on terve talous, joka pohjautuu pitkäjänteiseen ja vastuulliseen suunnitteluun.

Lokakuussa valmista

Joka neljäs vuosi järjestettävät seurakuntavaalit tarvitsevat käytännön asioissakin laajan tekijäjoukon. Ehdokkaita listoilta kooneet ovat siltä osin työnsä tehneet. Ehdokkaita kertominen kuuluu heitä asettaneille valitsijayhdistyksille. Tosi toimiin päästään, kun listat ja ehdokkaat saavat numeronsa 1. lokakuuta vaalilautakuntien kokouksissa. Seurakuntayhtymän tehtävänä on äänestysmahdollisuuksista tiedottaminen.

Ennakkoonäestysviikolla 27.-31. lokakuuta voi päivittäin äänestää Porin seurakuntien keskusrekisterissä, Hallituskatu 9 b. Lisäksi vaalitoimitsijat kiertävät eri puolilla Poria, muun muassa kauppakeskuksissa.

Vaalitalkoissa on mukana myös Länsi-Porin seurakunnan työtpa, jossa valmistuvat vihreät Kirkko Porissa -huomioliivit vaalivirkailijoiden käyttöön. Ompelu-urakka on pääosin kolmen työtuovan vapaaehtoisen vastuulla.

Sylvi Lahtinen, Laura Myllymäki ja Tuulikki Siitonen ilmoittavat "tekevänsä melkein mitä vaan". Lahtinen muistelee olleensa työtuovalla parikymmentä vuotta, pitkä kokemus on muillakin. Työtupalaiset kokoontuvat kerran viikossa. Tuotteita myydään Länsi-Porin diakoniatyön hyväksi Olotuvan putiikissa. Olotuvan osoite on Ojuntie 2.

Liivit eivät sinne päädy, vaan niillä saadaan näkyvyyttä seurakuntavaaleissa ja sen jälkeen erilaisissa tempauksissa. Kolmikko ilmoittaa, ettei liivejä hujauteta "tästä vaan". Kun kerran tehdään, tehdään kunnolla, se on periaate.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Seurakuntavaalit

- Ehdokasasettelu on päättynyt 15.9. Ehdokaiden numerot selviävät 1.10. vaalilautakunnissa.
- Ehdokaslistojen yhdistelmät julkaistaan Porin Kirkkosanomissa 23.10.
- Ennakkoonäestys 27.-31.10.
- Vaalipäivä 9.11.
- Äänestä saavat viimeistään 9.11., eli vaalipäivänä, 16 vuotta täyttävät seurakunnan jäsenet.
- Vaaleissa valitaan vuosiksi 2015-2018 seurakunnan edustajat Porin seurakuntayhtymän yhteiseen kirkkovaltuustoon sekä jäsenet paikallisseurannan työtä johtavaan seurakuntaneuvon.
- Äänestää voi omissa seurakunnissa ja oman seurakunnan listoilta.
- Vaaleista tietoa verkkosivuilla porievl.fi sekä seurakuntavaalit.fi

Kirkkoneuvosto jatkaisi 1,5 kirkollisveroprosentilla

Lokakuussa kokoontuva yhteinen kirkkovaltuusto saa esityksen Porin kirkollisveron pitämisestä ennallaan. Porin kirkollisveroprosentti on 1,5 myös vuonna 2015.

Laviasta tulee ensi vuoden alusta uusi seurakunta Porin seurakuntayhtymään. Lavian seurakunnassa on veroprosentti tänä vuonna 1,9, joten laviolaisten kirkollisvero alenee. Lavian seurakunnan verotuloiksi on arvioitu 274 000 euroa.

Viime vuosina Porin kirkollisverotulot ovat vaihdelleet: verotulot kasvoivat 3,8 prosenttia vuonna 2011, mutta vähenivät seuraavana vuonna lähes saman verran. Vuonna 2013 verotulot olivat noin 12 miljoonaa euroa, eli kasvoivat 13 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Tämän vuoden talousarviossa verotuloarvio on noin 12,1 miljoonaa euroa.

Onnenkallion edelleen myynnissä

Porin seurakuntien Onnenkallion leirikeskus oli myynnissä viime keväänä. Yhteinen kirkkoneuvosto hylkäsi määräaikaan mennessä tulleen ostotarjouksen. Onnenkalliosta luopuminen on silti mahdollinen, jos sopiva ostaja löytyy.

Onnenkallio tuli Porin seurakuntayhtymään Noormarkku-liitoksen kautta. Porin seurakuntien leiripaikkoja ovat myös Junnilan leirikeskus Reposaarissa ja Silokallion kurssikeskus Ulvilan Kullaalla.

Ei tuulimyllyjä seurakunnan maalle

Yhteinen kirkkoneuvosto päätyi vastaamaan ei Satawind Oy:n ja A. Ahlström Kiinteistöt Oy:n anomukselle tuulimyllyjen mahdollisesta sijoittamisesta Porin seurakuntayhtymän omistamalle metsäpalstalle.

Anajat olisivat halunneet selvittää 1-2 tuulimyllyn sijoittamista ns. Pähämäkeen Uksjärven lähettyvillä. Seurakuntien omistama metsäkaistale rajoittuu tuulivoiman tuotantoalueeksi suunniteltuun alueeseen Ahlaisissa. Kokonaisuudessaan tuulipuistoon on suunniteltu 20 tuulimyllyä.

Äänestyksen jälkeen yhteinen kirkkoneuvosto päätti evätä selvitykset seurakunnan maa-alueella. Luvan jatkovalmisteluun olisi antanut viisi kirkkoneuvoston jäsentä, hanketta vastusti kahdeksan kirkkoneuvoston jäsentä.

Merimieskirkko toivoo lahjapaketteja

Merimieskirkon kautta on jo 139 vuoden ajan välitetty joululahjoja "tuntemattomille merenkulkijoille". Tämä joululahjatradiotio elää yhä vahvana.

Suomen Merimieskirkon toimipisteet välittävät kotoisen joulun tunnelman heille, jotka viettävät joulunsa merellä. Lahjat voi toimittaa 31. lokakuuta mennessä osoitteella Vuosaaren merimieskirkko, Provianttikatu 4, 00980 Helsinki tai lähimmälle merimieskirkolle.

Rahalahjoituksen voi antaa Suomen Merimieskirkko ry:n tilille Nordea FI 91 1745 3000 0222 79 NDEAFIHH. Merkitse viitenumero 3051 tai viestikenttään "Joululahja merenkulkijalle". Lisätietoja osoitteesta merimieskirkko.fi.

Villasukka lämmittää myös merenkulkijaa.

Äiti on äiti
eikä
virikeohjaaja.

Selviytyjä huolista huolimatta

Kukka-Maaria Cleve on selviytynyt viiden vuoden lastensuojelumylläkästä kirjoittamalla.

Vellinvääntöä ja pinttyneitä kattiloita. Kintereillä kolme pientä lasta, jotka vaativat ja ottavat osansa. Kukka-Maaria Cleve alkoi kirjoittaa muistojaan äitiystaipaleen varrelta.

— Kirjoitin arjen hassuja sattumuksia. Vyörytin lauseiksi uupumusta, rakkautta, vihaa, toivoa, pelkoa, turhautumista. Koko tunteiden kirjoa, jonka vanhemmaksi tulo avaa. Oli terapeutista jäsentää sitä.

Pohdinta laajeni, koska Cleve oli hakenut apua jaksamiseensa ja joutunut sitä kautta yhteiskunnan huoltorattaisiin.

— Ajattelin, että luultavasti en ole tunteineni yksin, vaan moni vanhempi painii samojen ilmiöiden parissa. Mietin, että voisi syntyä hyvää jakamista ja vertaistukea, jos tarinani löytäisi lukijoita.

Faktalla ja fiktiolla operoiva käsikirjoitus alkaa olla valmis. Toiveissa olisi saada se pian kansien sisään. Cleven tekstejä siteerataan Porin pääkirjastossa järjestettävässä lastensuojeluillassa 3. lokakuuta.

"Ei ota kädestä, odota vuoroa, älä lyö, älä koske. Ei mennä hellalle, ei oteta kaukosäädintä. Ei kosketa stereoihin", Pinja toisteli päivä päivältä ja viikko viikolta. Ei. Pinjan maailma oli paisunut yhdeksi jättimäiseksi negatioksi.

Raahaa oma kuormasi
Millaista tukea haavoittuvassa elämäntilanteessa elävät perheet saavat? Yhteisöllisyys on kadonnut jonkin. Naapurinapu on nykyisin harvinaista, kiireinen elämä erkaannuttaa ystävätkin toisistaan ja sukulaiset saattavat asua kaukana.
— Kantava aate on, että jokainen raahatko kuormansa itse. Ihmiset piilevät omissa koloissaan. Kun siten tulee avun tarve, yhteiskuntajärjestelmän merkitys korostuu, pohtii Kukka-Maaria Cleve.
Erityisesti häntä surettua kodinhoitajien katoaminen lapsiperheistä. Tilalle tulleiden perhetyöntekijöiden rooli ei ole hänelle aennut.

Tapio Seppälä

Usein arkinen tuki riittäisi

Lastensuojelussa käy joskus niin, että kaikki puhuvat suomea, mutta silti eri kieltä.

Lastensuojelutyössä on paljon onnistumista ja hyvää yhteistyötä, hyvin menneet asiakkasutheet eivät vain päädy julkisuuteen. Johtava sosiaalityöntekijä Marketta Raivio Satakunnan lastensuojelun kehittämisyksiköstä ei halua kiistää asiakkaan kokemusta. Omassa työssään hän korostaa lapsen asemaa.

— Näkökykyä tarvitaan siihen, että samasta asiasta eri osallisilla voi olla hyvin erilainen kokemus.
Hän uskoo rehellysyyteen, avoimuuteen ja luottamuksellisuuteen. Myös vaikeista asioista voidaan puhua syyttämättä ketään.

— Ihmisten tilanteet ovat yksilöllisiä, toisilla on paljon helpompaa kuin toisilla. Vaikeista asioista puhuttaessa joskus käy niin, että puhutaan suomea, mutta ei samaa kieltä. Uskon, että asenne on silti tärkeä, se miten kohtaan ihmisen. Aikaa ei aina ole riittävästi varmistakaan meillä työntekijöillä ja lapsen aika on erilainen kuin aikuisen ai-

ka. Vuoden vanhalle, viisivuotiaalle tai teinille puoli vuotta on eri asia kuin keski-ikäiselle.

Minne kodinhoitajat katosivat?

Kodinhoitajien arkipäivän apu lapsiperheille katosi 1990-luvun laman myötä. Silloin yhtenä kuntien säästötoimenä oli siirtää kotipalvelu lähes yksinomaan vanhustenhuollon palvelukseen. Vieläkin lapsiperheidä kodipalvelu on vähäistä. Voisivatko lapsiperheet saada kotipalvelua takaisin?

— Kyllä tähän on herätty, maksajasta vaan on kisailua. Neuvolois-

sa on joissain paikoin mahdollisuus tarjota konkreettista kotiapua, aikuissosiaalityön ennaltaehkäisevän perhetyöstä saa apua joissain paikoin, kertoo Marketta Raivio.

— Suuri ongelma on se, että tarvittaisiin päällekkäistä panostusta. Erityispalvelut kuten lastenpsykiatria ja lastensuojelu pitäisi hoitaa niin kuin yksilö- ja perhekohtaisessa työssä säädetään, ja samanaikaisesti pitäisi osoittaa resursseja kevyempiin, varhaisemman vaiheen lapsiperhepalveluihin.

Keinona varhaiseen puuttumiseen hän näkee lapsen lähipiirin, esimerkiksi omaisten ja opettaji-

en rohkeuden ottaa pienikin huoli puheeksi ja yhdessä perheen kanssa pohtia siihen ratkaisuja. Esimerkiksi Lähemmäs-hankkeessa haetaan tukea muun muassa isovanhemmista tai kummeista silloin, kun melko pienikin tuki veisi eteenpäin.
— Perheen yksityisyyden suoja on vaan niin vahva, että jos vanhemmat kieltävät läheisten osallistumisen, sitä kieltöä on vaikea ylittää. Porin tilanne on samankaltainen kuin lukemattomien muittenkin lastensuojelutoimistojen: asiantuntijat ovat ainakin tuplasti niin suuria kuin mitä pidetään mahdollisena hoitaa asiat hyvin.

— Mielestäni on aivan käsittämätöntä, että kotiapua pyytäneestä perheestä kirjataan lastensuojeluilmoitus. Näin siinäkin tapauksessa, että syy avunpyyntöön on ihan arkkinen, vaikkapa väsymys tai lasten sairastelu.

Huoli on käsite, jonka varaan koko lastensuojelutyö rakentuu. Huoleen ripustaudutaan. Vanhempia arvioidaan, lisähuolia kirjaillaan. Kirjauksiin kuluu tavattomasti aikaa. Tuntuu, että perheet elävät lastensuojelun paperinpyöritystä varten, vaikka lastensuojelun pitäisi olla tukijärjestelmä perheitä varten.

— Moni lastensuojelun asiakas kokee kirjaukset väritettyinä, vanhemman kannalta epäedullisina. Puutteet kirjataan, mutta ei vahvuuksia. Olen miettinyt, mihin tällä pyritään.

Perhetyöntekijät koetaan usein päällepäsmäreinä, jotka jakavat ohjeita sohvalta, mutta eivät auta konkreettisesti. Kirjoittaminen oli Clevelle lastensuojelun paheksuma henkireikä, salarakas. Paheksuttu, koska se vei aikaa kodinohoitolta.

— Todella yllättävää, että elämme yhä tällaisten ikärikaisten äitien keskellä. Pullantuoksuksena ja hymyilevänä pitäisi vaan liidellä helan ja kehdon väliä, kutoa tai virkata. Minun oli kirjoitettava salaa, jotta "tätikontrolli" ei olisi kiristynyt.

Joka aamu Pinja heräsi kuudelta keittämään aamukahvin. Hän avasi koneen ja kirjoitti pari tuntia rikkumattomassa hiljaisuudessa. Nuo hetket olivat hänelle kuin aamuhartaus. Hän oli valmis tinkimään jopa unen määrystä niiden vuoksi.

Tuhoava apu?

Äitiyden arvostelu on ehkä satuttanut kaikkein eniten. Työntekijöillä tuntuu olevan tarkka käsitys siitä, millaista on hyvä vanhemmuus. Kirjauksissa villisee vaikeasti avautuvia termejä; arjen strukturointi, direktiivinen ohjaus, emotionaalinen läsnäolo...

— Olen miettinyt, mitä on tuhoava apu. Sanotaan, ettei saa katkeorotua. Jo se auttaisi paljon, jos vastapuoli myöntäisi virheensä. Valta-aseman väärinkäyttöä ei voi hyväksyä missään olosuhteissa.

"Perhe jätetään avomerelle ja katsotaan sivusta, ketkä pysyvät pin-

nalla", hän siteeraa toimittaja, kirjailija Maria Syvälää. Syväälä on yksi eri puolilla maata järjestettävien lastensuojeluiltojen avainhenkilöistä ja mukana myös Porin tilaisuudessa.

Yhtiöpositiivisuutta Cleve ei ymmärrä yhtään. Hyvää tarkoittavat positiivisen ajattelun ohjeet saavat olon entistäkin riittämättömämmäksi. Kärsimys ei jalosta eikä vahvista. Siinä taas kliseet, joille sietää antaa huutia. Kärsimys murentaa. Se lukitsee ja syö luottamusta. Tosin saatua se ajan saatossa avata uusia näkökulmia. Mikä nyt sitten vahvistumiseksi tai jalostumiseksi lasketaan.

Pinja miettii, miksi vanhemmat eivät saa tulla perheneuvolan vastaanottohuoneeseen, mutta terveyskeskuslääkärin huoneeseen saavat. No tietienkin siksi, että tämä on psykologiaa.

Rakkaus voittaa

Kaikenkarvaisten kokemusten keskellä syvinkään ryytymys ei ole sulkenut pois valtavaa rakkautta lapsiin. Asiat eivät ole joko-tai, ne ovat sekä-että. Vaikka viime vuodet ovat olleet henkisesti ja fyysisesti raskaita, niin on toki ollut illoakin. Eikä Kukka-Maaria Cleve jäänyt yksin; isovanhemmat olivat apuna arjessa niin paljon kuin välimatkalta pystyivät.

— Alituisena seuralaisenaani on ollut syyllisydentunne. Jos saisin "uuden mahdollisuuden", ottaisin poikien kanssa alusta asti paljon rennommin. Äidin ei tarvitse olla mikään virikeohjaaja. Orjalliset päivärutiinit romukoppaan! Jos ei ulos ehditä tänään, so what? Lapset kyllä vaistoavat rakkauden pohjavireen, vaikka vanhempien piuhat välillä raksahtelevat, tynpii ja väsyttää.
— Viisi vuotta tässä meni. Nyt alan olla vahvempi.

Kotimatalla Pinja hymyili sisään-päin: kuka olisi arvannut, että hänen paras ja esimerkillisin lohduttajansa oli ollut Kelan tätti?

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Sitaatit Kukka-Maaria Cleven käsikirjotuksesta.

Romaanikirjoituksen kokemukset eivät ole Porista.

Enkeleillä on kahdet kasvot

Kukaan ei ole koskaan yksin, opettaa kristinusko.

Kun joku on yksin eikä ketään näy, enkelit ympäröivät hänet.

Emme kuitenkaan pysty havaitsemaan enkeleitä, koska aistimme tavoittavat vain tämän luomakunnan oliot, kun taas aineettomina henkiolentoina enkelit asuvat meiltä salatussa tuonpuoleisessa todellisuudessa.

Vanhan kristillisen käsityksen mukaan jokaisella on oma suojelusenkele. Enkeli tekee kahta asiaa: hän auttaa ihmistä ja hän rukoilee Jumalaa tämän puolesta. Siksi enkeleille voisi piirtää kahdet kasvot, toiset katsovat maailmaan päin ja toiset kohti Jumalaa.

Mikkelinpäivänä muistetaan enkelien läsnäoloa maailmassamme. Nimensä päivä saa ylienkele Mikaelista. Arvonimi ylienkele viittaa siihen, että enkelit toimivat yhteisönä. Heillä on tietty järjestys ja "komentoketju", joka johtaa aina Jumalaan asti.

Enkelit eivät liiku koskaan omilla asioillaan, vaan he tekevät vain sitä mihin Jumala heitä käskää. Siksi enkeleihin kohdistettua suurta mielenkiintoa ei pidä erottaa uskosta Jumalaan. Enkelit kun eivät ole yksityisryrittäjiä – paitsi ehkä langenneet enkelit.

Vainko lasten uskomus?

Joskus väitetään, että usko enkeleihin on jollakin tavalla lapsellista.

Pohditaanpa olemisen ketjua. Kaikki olevat oliot voidaan asettaa järjestykseen sen mukaan, miten yksinkertaisia ne ovat. Näin saadaan ketju: elottomat kappaleet, kasvit, eläimet ja sitten ihmiset. Nyt voidaan kysyä, onko ihminen luomakunnan korkein ja jaloin elävä olento?

Melko nopeasti intuitio vastaa kysymykseen kielteisesti. Ihminen ei suinkaan ole suurinta mitä on. Tä-

Enkeli katsoo sekä maailmaan että Jumalaa kohti.

män oivalluksen jälkeen kristinuskon ajatus enkeleistä ei enää kuulostakaan niin satumaiselta. Ihmistä suurempia ja korkeampia on, ja me kutsumme heitä enkeleiksi.

Olemisen hierakian huipulle sijoittuu sitten kolmiyhteinen Jumala itse.

KARI KUULA

Teologian tohtori Kari Kuula (s.1963 Turku) on tietokirjailija, Kuopion Puijon seurakunnan pappi ja Helsingin yliopiston dosentti. Kuulan kirjoitus on Kirkon tiedotuskeskuksen aineistoa.

Mikkelinpäivää vietetään tänä vuonna sunnuntaina 5. lokakuuta.

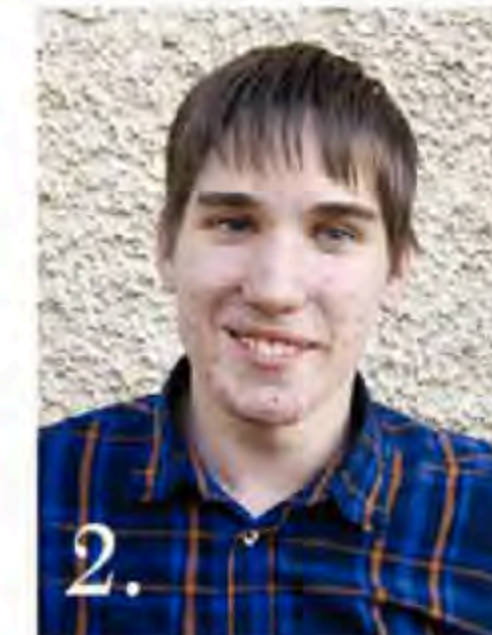
Mitä ajattelet enkeleistä?

Mitä ajattelevat enkeleistä nuoret Väinölän kirkon X-öniä –illan tiimellyksessä?

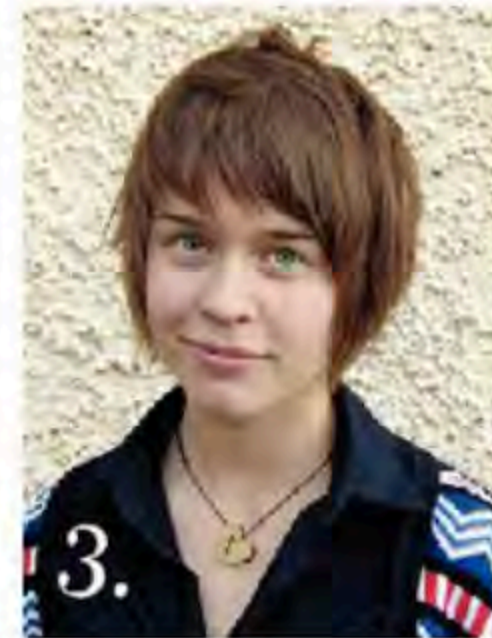
Entä varttuneempi väki Mummun Kamarissa?

1.

2.

3.

4.

5.

1. Krista Savolainen

Jokaisella on oma enkeli, joka tuo turvaa, huolehtii, auttaa ja piristää huonona päivänä. Kun löytää oman enkelin, on helpompi tehdä asioita.

2. Teemu Suoja

Enkeli on aina ollut rinnalla ja auttanut päätöksissä. Jos on yksin, niin on oikeasti joku, joka välittää. Enkeli vaikuttaa voimakkaalta, valoisalta, turvalliselta.

3. Sofia Saxen

Enkeli on rauhallinen ja turvallinen. Peruskuvana enkeleistä on suojelusenkele, vaalea ja hyvä, mutta välttämättä enkelillä ei ole siipiä.

4. Kirs Leppänen

Jokaisella on oma suojelusenkele, uskon niin vahvasti. Mahtaaako se olla enkeli, joka minulle lähettää viestejä. Näen esimerkiksi ennuunia asioista jotka tulevat tapahtumaan.

5. Tauno Leppäpohja

Enkeli on henkimaailman edustaja. Heillä on tärkeä rooli ihmisten elämässä maan päällä.

PORIN NUOHOUK PALVELU

Suoritamme myös kaikki ilmastointipuhdistukseen liittyvät työt, omakotitaloista teollisuuteen!

Pyydä tarjous paikalliselta toimijalta 25 v. kokemuksella!

Nuohoojamestari Mika Tuovinen
p. 0400 535 333

WWW.PORINNUOHOUK.PALVELU.FI

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN
KIVITEHTAAMOLTA
KYLÄSAARESTA
AK-KIVI

Kivitehtaanatie 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

Täydellistä hautausalan palvelua.
Kuljetukset kaikkialle.
Muistotilaisuudet, sidontatyöt.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautaustoimisto
ANNA VIITALA OY
Uusikirkonkatu 40, PORI

Luotettavaa arjen apua, turvallista kotihoitoa
DIAKONIALAITOKSEN KOTIHOITOPALVELU

Viikon jokaisena päivänä, aamusta iltaan.

- perushoito, kodinhoito
- kotisairaanhoidon, verinäytteenotto
- asiointi-, saatto-, kauppa- ja ulkoilua apua

PORI & ULVILA (02) 624 2161 **RAUMA** (02) 822 6450 www.pdi.fi

Luotettavaa ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautaustoimisto.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
Harjavalta, Harjavalank. 15 (02) 674 1505
Liikeajan jälkeen 044 705 2272
Luvlan Kukka (02) 558 1364
Noormarkun Kukkapuoti (02) 548 4074
Merikarvia, Kukkakauppa Meriheinä 044 373 6046 www.pdi.fi

KOTIMAA
www.kotimaa.fi

Hyvä seurakuntavaaliehtokas.

Tavoita äänestäjät tehokkaasti.

Seurakuntavaalit lähestyvät.

Vaali-ilmoittelu paikallisesti ilmestyvässä seurakuntalehdessä on kustannustehokas tapa tavoittaa äänestäjät.

Vaalilennuksemme on 25 %, puolen sivun ja kokosivun alennus on 30 %.

Ota yhteyttä ja kysy lisää.

Minna Zilliacus myyntipäällikkö
puh 020 754 2361
gsm 040 774 7777
minna.zilliacus@kotimaa.fi

LAHTISEN ☎ (02) 633 9339
PIKAPESU

Gallen-Kallelank. 13 Pori

- Kemialliset pesut
- Mattopesut

AVOINNA: ma-pe 9.30-17

Paulan Pidot

Ravintola 19. reikä, Karhuluodontie 85 Yyterin Golf

Lounas joka päivä noutopöydästä klo 11-15.

Juhltilaisuudet ravintolan tiloissa tai asiakkaan omissa tiloissa.

p. 0500 898772
02-6308324
Tervetuloa!

ILMOITUSMYNTI
Minna Zilliacus
020 754 2361, 040 774 7777
minna.zilliacus@kotimaa.fi

KOTIMAA

Iltaamusiikkia -konsertit alkavat

Keski-Porin kirkossa soi syys-marraskuussa.

Iltaamusiikkisarjan avaavat sunnuntaina 28. syyskuuta Schola Cantorum Aboensis ja urkuri Heikki Suokivi. Konsertissa kuullaan Marcel Duprén Pyhän Neitsyen Vesper.

— Musiikin lähtökohta on improvisaatioissa. Vuonna 1919 Dupré toimi Louis Viernen sijaisena Pariisin Notre Damesa. Marian taivaaseenottamisen päivänä 15. elokuuta hän tapansa mukaan improvisoi iltaamusiikkia kuuluvan urkumusiikin, jota ranskalaissa jumalanpalveluksessa on paljon. Seuraavan talven kuluessa hän muokkasi nämä improvisaatiot sävellykseksi ja kantaesitti teoksen ensimmäisellä Lontoon-vierailullaan joulukuussa 1920 Royal Albert Hallissa, kertoo urkuri Juhani Romppanen sävellyksen syntytarinaan.

Illan urkuri Heikki Suokivi on toiminut kirkkomusiikkina vuosina 1982-90. Nykyisin hän työskentelee merimiehenä, merenkulunopettajana ja vapaa-ajan konserttiurkurina. Erityisen mielellään hän esittää ranskalaisista urkumusiikkia 1600-1900-luvulta.

Schola Cantorum laulaa pääasiassa keskiaikaisissa ja reformaatioajan suomalaisissa käsikirjoituslähteissä säilynyttä kirkkomusiikkia. Lauluyhtyeeseen kuuluvat Arvi Hakanen, Mikko Laiho, Tapani Saarinen

ja Atte Tenkanen. Scholan jäsenet säveltävät myös uutta musiikkia yhtyeelleen. Esityksiä voi kuunnella myös YouTube-sivustolla.

Pori-Kvartetin jousimusiikkia

Sunnuntaina 19. lokakuuta vuorossa on Pori-Kvartetin konsertti. Pori-Kvartetti on aivan hiljattain aloittanut yhdessä soittamisen. Kvartetin jäsenet ovat kaikki Pori Sinfoniettan jousisoittajia, joita musiikki yhdistää. Tarjoituksena on uuden kokeminen ja musiikin välittäminen - luova vuorovaikutus.

Pori-Kvartetissa 1. viulua soittava Johanna Franzon toimii Pori Sinfonietassa toisena konserttimestarina, ja soittaa kahdessa eri viuluduokoonpanoisissa. Kvartetin 2. viulisti Ion Buinovschi on syntynyt Moldovassa ja muuttanut Suomeen vuonna 2003. Vuodesta 2007 lähtien hän on ollut Pori Sinfonietan I. konserttimestari. Altoviulisti Sauli Kulmala on toiminut Pori Sinfonietan altoviulun äänenjohtajana vuodesta 2008 lähtien. Magdalena Brostek on Pori Sinfonietan sellon varajohtaja.

Konserttisarja jatkuu lokakuun 26. päivä lauluyhtye Luminosin konsertilla.

VAULA WRANG

Johanna Franzon.

Ion Buinovschi.

Magdalena Brostek.

Sauli Kulmala.

Schola Cantorum Aboensis aloittaa Keski-Porin kirkon syysarjan.

Keski-Porin kirkon iltaamusiikkia

- Su 28.9. klo 18 Lauluyhtye Schola Cantorum Aboensis, Heikki Suokivi, urut.
Dupré: 15 Versets sur les Vêpres.
- Su 19.10. klo 18 Pori-Kvartetti, 1. viulu Johanna Franzon, 2. viulu Ion Buinovschi, altoviulu Sauli Kulmala, sello Magdalena Brostek. Ohjelmassa Mendelssohn, Mozart, Ligeti.
- Su 26.10. klo 18 Lauluyhtye Luminos, valmennus Sauli Hannuksela, Markku Hietaharju, urut.
De Victoria, Rossini, Lotti, Fauré, Franck, Piaa Cantiones, Kostiainen.
- Pe 7.11. klo 19 Mieskuoro Euga, Pétur Sakari, urut. Ohjelmaa aikuiset 15 e, opiskelijat, eläkeläiset ja lapset 10 e. Durufié, Poulenc, Messiaen, Milhaud.
- Su 23.11. klo 18 Juhani Romppanen, urut. Corrette, Bach, Bossi, Liszt, Sibelius, Wagner, Bonnet.
Ohjelmat 10 euroa, 7.11. eri hinnat.

Konsertteja Porin Teljän kirkossa

- Maailman kauneinta taidemusiikkia -konsertti su 5.10. klo 18, sello Juuli Ilmonen, urut Marko Koskinen, ohjelmaa 10 e. Saint-Saënsin Joutsenesta Järnefeltin Kehtolauluun.
- Sävelsiila-konsertti la 18.10. klo 18, mm. Tallinnan Tuomiokirkon Kamarikuoro Laudate Dominum ja Teljän ystävyysseurakunnan Juurun Miikaelin kuoro ja Vox Humana, johtaa Guido Kriik, ohjelmaa 10 e.

Ripari ja isoiskoulutus suosittuja

Ystävyyttä ja yhdessäoloa. Porin Teljän rippikoululaiset ryhmäytyvät Silokalliolle.

Tämän vuoden rippileirit ovat ohi, nyt ilmoittaututaan vuoden 2015 rippikouluihin.

Mitä rippileirillä tapahtuu? Rippareilla on tietty määrä opetusta. Nuori osallistuu opetuksen lisäksi myös paljon muuhun toimintaan, kuten iltaohjelmiin, saunomiseen ja uimiseen. Leiriläisiä ryhmätetään ja linkkinä leiriläisten ja aikuisten ohjaajien välillä toimivat seurakunnan koulutuksen käyneet isosytöt ja -pojat. He järjestävät iltaohjelmaa ja osallistuvat usein myös raamatturyhmien vetämiseen ja iltaohjelmien järjestämiseen. Leiriavustajat ovat lisäkoulutuksen käyneitä hieman vanhempia nuoria.

Ystäviä, heittäytymistä ja ripparihäät

Tilda Tuominen, 15, kävi hihtolomariippileirin Ahlaisten seurakunnassa viime talvena ja on nyt aloittamassa isoiskoulutuksen.

— Olen käynyt 6-vuotiaasta asti Silokallion leireillä, Tilda kertoo innokkaasti.

Rippileiri oman luokan ja ahlaslaisten kanssa Junnissa oli Tildalle rikastuttava kokemus. Tilda kertoo, ettei huomannut kiusaamista esiintyneen leirillä, ja että niin leiri-ohjaajat kuin isoksetkin olivat osaavia. Opetuksen aikana leiriläisten mielipiteitä kysyttiin ja niistä keskusteltiin.

Miksi rippileirille sitten kannattaisi lähteä?

— Sen takia, että siitä tulee elinikäinen muisto. Parhaat ystävät ja leiri tulee olemaan ihan mahtavaa, vaikka sataisi ja ilma olisi huono, Tilda kuvailee.

Paras rippari muisto Tildalle oli ehdottomasti leirihäät, joiden aikana kaikki heittäytyivät mukaan.

Tulleille leiriläisille neuvoksi Tilda antaisikin vinkin:

— Heittäytykää joka ikiseen asiaan mukaan!

Isosen tehtävissä pärjää monenlainen

Myös leiriavustaja Aatu Kandolin, 18, on kohdannut paljon positiivista lähdettyään mukaan seurakunnan leiritoimintaan.

— Rippileirillä saa uusia kavereita ja paremman käsityksen siitä, mitä tässä maailmassa tapahtuu, sekä käsityksen kirkon toiminnasta. Kirkollisen kasvatuksen pohjaa saa myös paremmaksi.

Aatu oli itse jonkin verran kiusattu koulussa ennen isos- ja leiriavustajatoimintaa. Seurakunnan toiminnassa hän on kuitenkin saanut rohkeutta lähteä kaikkeen helposti mukaan.

Isoskoulutuksesta vastaavan Teljän seurakunnan nuorisotyön ohjaajan, Eeva Nurmenniemen, mukaan isosiksi tarvitaankin hyvinkin erilaisia ihmisiä. Yksi on kuuntelija, toinen hyvä musiikissa, kolmas on iloinen pälppäjä.

— Kaikenlaisia persoonia tarvitaan, Eeva Nurmenniemi toteaa. Kiusaamista ei ole Eeva Nurmenniemen mukaan niin paljon

kuin monessa muussa harrastuksessa, koska yhteishengen panostetaan paljon. Ystävyyssuhteet seurakunnan toiminnassa ovat usein syviä ja leireillä alkaneet ystävyyssuhteet syvenevät koulutuksissa entisestään.

— Kun nuorelle antaa vastuuta, he ovat sen arvoisia. Sen moni nuori huomaa, että mä pystyn tähän, eikä tää olekaan niin pelottavaa!

Riparin jälkeen

Vaikka nuori ei lähtisikään mukaan isoseksi tai leiriavustajaksi, suhteet muiden leiriläisten kanssa eivät välttämättä päätty konfirmatioon. Tildan leirin nuoret ovat olleet toisiinsa yhteyksissä leirin jälkeenkin. Yhteyttä on käyty kahdesti.

— Se on sitten leirin jälkeen, kun voi tapahtua mitä vaan, Aatu mieltii.

Aatulle onkin heitetty, josko hän voisi hakeutua tekemään kirkon töitä ihan ammatikseen.

MILLA HILLBERG

Hiljaisuuden messu

Hiljaisuuden messua vietetään Metsäkappelissa Hiljan päivänä keskiviikkona 8. lokakuuta klo 18. Messussa saarnaa Pirjo Tiira ja kanttorina toimii Anne-Marie Grundsten. Messussa hiljennytään musiikin ja Raamatun sanan ääressä.

Tilaisuuden järjestävät Pihlavan seurakunta ja Porin seurakuntien retriittiyö.

Maailma iholla

Rauman Meriristissä on tarjolla lauantaina 25. lokakuuta Maailma iholla -lähtöjen ja vieraanvaraisuuden päivä. Aiemmin tunnettiin arkkihiippakunnan lähtöseminaarina. Aiheena tänä vuonna ovat mm. Syyriän kristittyjen tilanne ja pakolaiset.

Porin rovastikunnan lähetystoimikunta järjestää Raumalle ilmaisen bussikuljetuksen. Lähtö klo 7.45 Länsi-Porin kirkolta (Liikastentie 28), paluu noin klo 17.15. Ilmoittautuminen kuljetukseen 10.10. mennessä Länsi-Porin seurakuntatoimistoon 044 730 9655. Varsinaiseen päivään ilmoittautuminen erikseen turku.koulutus@evl.fi.

Yksinelävien syksyä

Yksinelävät retkeilevät Tampereelle torstaina 9. lokakuuta. Lähtö klo 8 Noormarkun seurakuntatalolta, klo 8.20 srk-keskus, Eteläpuisto 10. Tampereella käydään mm. Pyykin näkötorjissa munkkikahvilla, ortodoksisikirkossa, Finlaysonin alueella ja Vapriikissa. Aleksanterin kirkolla on yhteistä ohjelmaa Tampereen Sinkkien kanssa. Paluu Poriin noin klo 20. Hinta 45 e sisältää matkat, lounaan ja sisäänpääsymaksut. Tied. ja ilm. Kristiina Johanssonille 1.10. mennessä p.

Marraskuun 6. päivä yksinelävät menevät katsomaan Porin teatterin näytelmää "Kvartetti". Kokoontuminen klo 17.45 srk-keskukseen kahvitelemään, josta siirrytään teatteriin. Liput 23 e, eläkel. 20 e. Ilm. 10.10. mennessä Kristiina Johanssonille, 0447 309 713.

Pohdintaa Israelista

Porin seurakuntakeskuksessa kuullaan lauantaina 25. lokakuuta opetusta teemalla Israel Jumalan pelastussuunnitelmassa. Opettamassa on Olli Seppänen Kansan Raamattuseurasta.

Päivä alkaa klo 10 luennolla "Mikä on antisemitismiä ja Israel-vastaisuutta". Klo 11.30 lounas, ja klo 12.30 jatketaan aiheella "Jumalan siunaus kansakunnan yllä - Israel". Ilta-päivän otsikkona "Jumalan siunaus kansakunnan yllä - Suomi". Pää-töskahvi klo 15. Kolehti juutalaislähetys Israelin Pelastuksen Shofarin kautta. Järjestäjinä Kansan Raamattuseura ja Porin ev.lut. seurakuntayhtymä.

Länsi-Porin kirkolla on Israel-tilaisuus tiistaina 25. marraskuuta klo 18. Puhujavieraana on Caspari-keskuksen Israelin-töy johtaja Alec Goldberg Jerusalemissa. Tulkina Hanna Lindberg.

Taina Heiniluoma ja Anne-Maarit Lahtivirta iloitsevat siitä, että seurakunnan toiminta tavoittaa lavalaisia perheitä.

Seurakunnan perhetyö yhdistää Laviassa

Lavian seurakunnan lapsi- ja perhetyö lepää kahden puuhakkaan naisen harteilla. Lastenohjaaja **Taina Heiniluoma** vastaa päiväkerhoista, diakoni **Anne-Maarit Lahtivirta** on työparina perhekerhoissa. Kaksikko suunnitteli ja toteutti myös perheiden leiripäivän Lavian seurakuntakodilla syyskuun lauantaina.

— Perhetyö on seurakunnan tavoitettavaa toimintaa. Mielestäni on tärkeää järjestää toimintaa ja tapahtumia, joissa sekä lapset että aikuiset pääsevät tutustumaan toisiinsa, Heiniluoma kertoo.

Heiniluoma ja Lahtivirta kertovat työn pienessä seurakunnassa olevan itsenäistä. Porin seurakuntayhtymässä kumpikin pääsee osaksi kollegojen joukkoa.

— Odotan etenkin sitä, että saan tukea työlleni. Olen tähän asti tehnyt diakoniatyötä aina yksin, Anne-Maarit Lahtivirta kertoo.

— Lapsi- ja perhetyö on joka tapauksessa seurakunnan lähipalvelua, joten työni tuskin muuttuu yhtymässä. Positiivisin odotuksiin kuitenkin suhtaudun seurakuntaliitokseen, Taina Heiniluoma pohtii.

Leikkiä ja lepoa lapsille ja aikuisille

Perheiden leiripäivässä musisoitiin kanttorin johdolla kirkkomus-

rissa, syötiin, nukuttiin päiväunia ja lopuksi ulkoiltiin valokuvasuunnistuksen ja leiriolympialaisten merkeissä.

Kampin perhe kertoo tulleen leiripäivään mielellään.

— Tietenkin osallistutaan, kun jotain järjestetään, perheen äiti **Tiia** toteaa.

Veetin mielestä leiripäivässä parasta oli valokuvasuunnistus. Siinä etsittiin ulkona rasteja, joilta löytyi kirjaimia. Kirjaimista piti sitten yrittää muodostaa sana.

— Vastaus on kirkkoherra. Se tarkoittaa pappia, **Iina** tietää.

Leiripäivässä perheet puuhailivat ja osallistuivat toimintaan yhdessä. Ohjatun toiminnan lomassa lapset leikkivät keskenään ja aikuiset vaihtoivat kuulumisia. Taina Heiniluoman mielestä seurakunnan perhetyön tärkeä tehtävä onkin yhteyden muodostuminen perheiden välille.

Yksittäisten tapahtumien lisäksi myös seurakunnan säännöllisellä kerhotoiminnalla on tärkeä yhdistävä vaikutus. Seurakuntakodin päiväkerhoihin kokoontuvat lapset ympäri Laviata. Kampin perheen lapsista Iina on jo koululainen. Ekaluokalle oli helppo mennä, kun luokalla yhtä lukuun ottamatta kaikki lapset olivat päiväkerhosta tuttuja. Tänäkin vuonna seurakunnan päi-

Julia ja Emilia tykkäsivät leiripäivän ohjelmasta, mutta parasta oli syöminen.

väkerhoihin osallistuu noin 90 % lavalaisista 3–5-vuotiaista.

Hyvä ruoka kuuluu hauskaan päivään

Leiripäivä päättyy lipunlaskuun ja sen jälkeen nautittuun kahviin ja mehuun. Moni äiti iloitsi leiripäivän valmiista ruuasta, joka kotiarjen pyörittäjille on harvinaista herkkua. Myös **Emilia** lähettää kiitokset keittiöön.

— Parasta täällä on ollut ruoka. Ja myös leikki, ilmoittaa Emilia.

TEKSTI JA KUVAT
MARI AHVENJÄRVI

Maija (3) kiipeää tuolille ja liimaa kissan kuvan pahvisen repun koristeeksi. Mona (2) ja Oskari (2) lisäävät reppuun omat valintansa. On menossa Ahlaisten seurakunnan perhekerho, jossa ei tarvitse ujustella.

Yleensä perhekerho alkaa diakoniatyöntekijä **Anne Saari-**sen hartaushetkellä ja aikuis-

ten kahvin juonnilla, jonka jälkeen on askartelun, leikin ja laulun vuoro lastenohjaaja **Päivi Piilolan** johdolla. Nyt edetään päivävastoin, koska Päivin on kiirehdyttävä Keski-Poriin, jonka lastenohjaajana hän toimii Ahlaisten ohella.

Päivi on valinnut ensimmäisen tämänsykyisen perhekerhon teemaksi repun. Hän on kirjoittanut valmiiksi sääntöjä, jotka liimataan reppua esittävään seinäpöhviiin. Pidämme jokaisen huolta omista pikku veitikoistamme. Emme juokse, emme töni, emme lyö. Autamme toisiamme, laulamme ja leikimme. Hartaushetkessä pyrimme olemaan hiljaa. Olemme ystäviä keskenämme. Taivaan Isä on kanssamme kerhohetkeissä. Yhdessä kun olla saamme, silloin parhaat hetket jaamme.

Lapset saavat vanhempiensa kanssa leikata lehdistä kuvia, joilla he haluavat repun koristella. Lopuksi reppu suljetaan sydämellä.

Teemaan liittyen Päivi laulattaa pariin kertaa Tapani Nuutisen ystävyyslaulua "Ystävyys on eväsreppu".

Ystävyystä ei voi ostaa, mutta sen voi jakaa. Toisianne, ihmiset, aina rakastakaa. Ystävyys tuo päivänpaisteiden pilvisiinkin hetkiin, ystävyys on eväsreppu elämämme retkiin.

Anne Saarinen ja Päivi Piilola ovat pitäneet perhekerhoa Ahlaisissa jo kuuden vuoden ajan. He kertovat, että useimmiten perhekerhoon tulee äiti yhden tai usean lapsen kanssa, mutta isä ja mummujaikin on lasten kanssa ollut aina silloin tällöin. Kerhossa käy yhdestä seitsemään perhettä.

Näkee muitakin äitejä

Jenny Tammisto ja **Riina Marjanen** lapsineen ovat ensimmäistä kertaa Ahlaisten perhekerhossa, Jennyllä on mukana **Maija (3)** ja kantokopassa kolmivikoinen "**Jalmari**", Riinalla puolestaan **Oskari (2)** ja päivälleen "**Jalmarin**" ikäinen "**Olavi**". Oikeat nimet pidetään pienen piirin tiedossa kastepäivään asti.

Tammiston perhe muutti Huittisista Ahlaisiin viime vuonna.

— Mieheni **Marko** on kotoisin täältä. Rakensimme tänne talon, ja nyt olemme asuneet reilun vuoden täällä. Odotan tutustuvani toisiin äiteihin perhekerhossa. Kauhanean vähän tunteita vielä ihmisistä täältä, kun melkein aina olen kotona lasten kanssa, Jenny Tammisto kertoo.

Riina Marja-

Jenny Tammisto on käynyt Maija-tyttärensä kanssa perhekerhossa Huittisissa, mutta Ahlaisissa tämä oli ensimmäinen kerta.

Kissa reppuun ja hymy huuleen

nenkaan ei ole alkuperäinen ahlaislainen, mutta mies kyllä.

— Esikoisemme on vielä liian pieni päiväkerhoon, mutta perhekerhossa hänellä on tilaisuus leikkiä muidenkin lasten kanssa, Riina Marjanen kertoo.

Perhekerhokonkarina

kerhoon tulee **Sina Isokallio**, jonka sylissä tuhisee 3,5 kuukauden ikäinen **Miro**. **Mona (2)** etsiitty heti tutusti leikkihuoneeseen. **Tara (4)** ei tällä kertaa ole mukana.

— Hyvä, että aloitusaika siirtyi vähän myöhemmäksi. Meille teki tiukkaa ehtiä kymmeneksi, ja usein tulimmekin ihan viime tingassa, kertoo Sina. Nyt perhekerho on joka

TEKSTI JA KUVA
MARJAANA PERTTULA

C-kasetti nauhuriin ja jumppa voi alkaa!

Reposaaressa hyvän mielen kunto- ja aivojumppaa

Reposaaren seurakunnan kuntokerholaiset ohjantavat, venyttelevät, heiluttavat ja ravistelevat raajojaan ohjeiden tahtiin, kuka seisaaltaan, kuka istualtaan, voimiansa mukaan. Hartioiden pyörittäminen sopii kaikille.

Diakoniatyöntekijä **Virpi Rönkkömäki** painaa – naurunpurskahdusten saattelemana – stop-nappia siinä vaiheessa, kun naurun ääni kehottaa asettumaan vatsalleen lattialle. Se olisi ryhmän ikä ja kokoontumistila huomioon ottaen hankalaa. Ja sitä paitsi, mieli tekee jo kahvia, kun talonmies-vahtimestari **Marianne Ristikallio** on taas loihnutut herkullisen näköistä kääretorttuaikin pöytään. Iloinen puheensorina täyttää huoneen. Välissä jumpataan aivoja ja lauletaan Viisikielistä. Virpi kyselee:

— Vastauksen pitää alkaa tällä kertaa n-kirjaimella. Ihmisen muotoinen lelu? Alansa vanhin? Kerjäläisen matkalaukku? Puun ja kuoren välissä? Kalan verkopyöryys? Arpakutio? Pään etupuoli?

Vastaukset sinkoilevat nopeasti. Virpi Rönkkömäki on vetänyt kun-

tokerhoa viransijaisena vuodesta 2011, mutta kerhon historia ulottuu paljon pidemmälle.

— Minä olen ollut tässä mukana vasta 25 vuotta. Tuolla pöydän toisessa päässä istuvat ne, jotka ovat olleet kauemmin, vinkkaa **Eine Eertonen**.

— Minä soitin äskettäin **Maija-Liisalle** ja kyselin, miten tämä alkuaikainen näköistä kääretorttuaikin pöytään. Iloinen puheensorina täyttää huoneen. Välissä jumpataan aivoja ja lauletaan Viisikielistä. Virpi kyselee:

— Vastauksen pitää alkaa tällä kertaa n-kirjaimella. Ihmisen muotoinen lelu? Alansa vanhin? Kerjäläisen matkalaukku? Puun ja kuoren välissä? Kalan verkopyöryys? Arpakutio? Pään etupuoli?

Vastaukset sinkoilevat nopeasti. Virpi Rönkkömäki on vetänyt kun-

ta kuntopiiriksi. Sen jälkeen ryhmä on toiminut eri nimillä, mutta kuntousta ja alkuhartauksista on aina pidetty kiinni.

— Tämä on niin mukava ryhmä, mielellään tänne aina tulee. Minä laitan teille sitten kakkukahveet, kun täytän sata vuotta, sanoo 92-vuotias **Marjatta Wilenius**.

— Tai en minä siitä nyt ihan takuuseen voi mennä, hän jatkaa.

Alussa piirissä kävi paljon miehiäkin, mutta nyt naiset saavat puolisoita mukaansa lähinnä vain kerran kuukaudessa niinä kokoontumiskertoina, jolloin tarjolla on ruokaa.

— Täällä on hyvät pöperöt, **Eine Eertonen** kiittelee ja muut nyökyttelevät.

Kelpo Sahakari on tällä kerralla ainoa mies, joka on uskaltanut

Reposaaren kuntokerhossa kukin voimistelee voimiensa mukaan, seisaaltaan tai istualtaan.

naisten joukkoon.

— Ei mitään haittaa. Ruoka maistuu, hymyilee mies aviovaimo vierellään.

Virpi Rönkkömäki muistuttaa, että nyt kuntokerhoon pääsee rol-

laattorilla ja rullatuolillakin, kun pappilaan saatiin viime keväänä luterilainen portaita kukaan.

— Juhlimme tätä nostamalla pommilasit ja leikkaamalla naudan, Virpi Rönkkömäki kertoo.

— Kuntokerhon retkillekin voi tulla rollaattorin kanssa ja avustajan kanssa myös pyörätuolilla, hän lisää.

TEKSTI JA KUVA
MARJAANA PERTTULA

Fatou Aidara ja äitinsä kertovat Teija Laineelle, miten Fatoun koulunkäynti sujuu vaikeasta sairaudesta huolimatta.

Hiekkaa, hiekkaa ja taas hiekkaa. Punertavaa autiomaan hiekkaa, muutama pieni vihertävä pensas tasapainottamassa kuivaa maisemaa. Autiomaaympäri Mauritanian pääkaupunkia, Nouakchotia.

Näin kuvailee työkenttäänsä maisemia Keski-Porin seurakunnan nimikkolähtetti Tuija Laine. Hän toimii teologisissa opetustehtävissä, tiedottajana ja kummihdyshenkilönä Senegalissa ja Mauritaniassa.

— Suomalaiset kummit kustantavat yli 300 koululaisen opiskelukulut neljässä koulussa, jotka kaikki sijaitsevat Nouakchotin köyhälistökortteleissa. Köyhyys tuo väkeä maalta pääkaupunkiin, mutta kaupunki ei useinkaan ole ratkaisu köyhän perheen ongelmiin. Kummiohjelma on yksi keino tukea köyhyysloukussa eläviä perheitä.

Sebkhan korttelin koulussa numero 11 on 85 kummioppilasta. Vastaanotto koulussa on riemullinen. Lapset ovat muodostaneet kunniakujan, jota myöten vieraat ohjataan taputusten saattamina opettajainhuoneeseen.

Koulun kummiohjelmaan kuuluvat kummioppilaiden kuukausiavustukset, tukiopetus sekä koulumateriaalien jako oppilaille kuten myös opettajille opetuksen tueksi. Lisäksi siihen kuuluvat vierailut kummioppilaiden kodeissa sekä säännölliset lääkärintarkastukset.

— Lääkärintarkastuksella on suuri merkitys lasten koulumenestymiselle, sillä se ennalta ehkäisee monia sairauksia. Terveystarkastus kuuluu myös säännöllisiin väliajoin annettavai matkokuulu. Tässä arvostan suuresti, sillä täällä kuumassa Afrikassa ripulit ja anemioita ja näiden myötä väsymystä ja heikkoutta aiheuttavat loiset

Teija Laine

Sebkhan korttelin koulun oppilaat järjestivät kunniakujan kummihankkeeseen tutustumaan tulille vieraille. Kaikki kummitukea saavat koulut sijaitsevat Nouakchotin köyhälistökortteleissa.

ovat yleisiä. Tuulen tuivertama hiekkapölykin levittää matoja, joten hyvä perushygieniaakaan ei ole täydellinen suoja tälle vaivalle, Tuija Laine kertoo.

Kouluun sairaudesta huolimatta

Yksi kummioppilasta on 13-vuotias Fatou Aidara. Hän sairastaa vaikeaa lihassrappumasairautta, mutta kummituen avulla hän voi käydä koulua, sillä tukirahalla on mahdollista järjestää autokyyti koululle.

Fatou huomasi ensi oireet sairaustaan alakouluikäisenä, kun hänellä alkoi olla tasapainohäiriöitä kävellessä. Nyt hän joutuu jo käyttämään pyörätuolia. Hän on kuitenkin iloinen mahdollisuudesta käydä koulua ja si-

Yksi kummihankkeen piirissä olevista kouluista on Madame Mariam Diallon instituutti, johon kuuluu koulun lisäksi orpokoti. Orpokodin kouluikäiset lapset ovat kummituen piirissä.

Pääosa kummioppilaista tyttöjä

El Minan korttelin koulussa johtaja ja vanhempien edustajat kiittelevät kovasti kummituen tukea. He ovat huomanneet oppimisilmiöissä selkeitä muutoksia parempaan. Koulun on saanut kummiohjelman ansiosta toimivan vesipisteen, jossa koululaiset voivat käydä välitunnilla juomassa. Luokkahuoneiden ikkunoita ja ovia on korjattu sekä pulpetteja uusittu. Koulun pää- ja sivuportit on myös kunnostettu.

— Pääsen useampaan luokkaan seuraamaan opetusta. Koulukielellä on sekä ranska että arabia. Monille oppilaille molemmat ovat vieraita kieliä, vaikka ne ovatkin Mauritaniassa virallisia kieliä. Monen äidinkieli on pulaari tai wolof, joita puhutaan myös Senegalissa. Mauritaniassa ei anneta opetusta paikallisilla kielillä.

Bakar d'Arafatin koulu, jonne seuraavaksi suuntaamme, sijaitsee myös laita-kaupungilla. Kummioppilaiden saaman tuen lisäksi koulu on hyötynyt muutenkin. Pihapiiriin on rakennettu vessat. Vessat luovat turvallisuutta erityisesti tyttöjen koulunkäyntiin. Kummituella voidaan järjestää myös tukiopetusta sitä tarvitseville.

Tyttöluokan opettaja kertoo, että ennen kummiohjelman antamaa tukea tyttöjen keskuudessa oli paljon koulunsa keskeyttäviä. Tyttöjä ei maassa arvosteta, eikä heidän koulunkäyntiään tueta. Siksi erityisesti tytöt hyötyvät tukiopetuksesta, ja nyt keskeytysten määräkin on vähenenyt. Mauritaniassa kummiohjelman painopiste onkin tyttöjen koulutuksen tukemisessa ja noin 60 prosenttia kummioppilaista on tyttöjä.

Tule kummiksi – voit muuttaa kehityksesi lapsen elämän

Suomen Lähetysseuran kummitöy on pitkäjänteistä ja luotettavaa kristillistä työtä lasten koulunkäynnin tukemiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kummien tuki käytetään kummilasten koulunkäyntikuluihin sekä tarvittaessa terveydenhuoltoon ja muihin välttämättömiin elinkustannuksiin. Kummin tuki muuttaa lapsen elämää.

Juuri nyt etsimme uusia kummeja Mauritaniassa lisäksi erityisesti Kiinaan ja Senegalisiin. Kummiksi voi liittyä osoitteessa suomenlahetysseura.fi/kummit tai soittamalla 020 7127 201.

Ahlainen

AHLAISTEN KIRKKO Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 28.9. Messu, Helena Kuusiran-ta. — Su 5.10. Sanajumalanpalvelus, Pekka Tyni. — Su 12.10. Messu. — Su 19.10. Sana-jumalanpalvelus.

SEURAKUNTATALO Kirpputoripäivät ti 21.10. 14–17, ke 22.10. 10–16 ja to 23.10. 10–16, puffetti, diakoniatyön hyväksi.

Raamattupiiri joka toinen ma 13, parittomat viikot, 6.10. ja 20.10.

Seurakuntapiiri joka ti 13, 30.9., 7.10., 21.10.

Askartelu- ja puuhakerho varhaisnuorille joka ke 13–16, 1.10., 8.10., 15.10.

Perhekerho joka toinen ke 11.30, parittomat viikot, 8.10., 22.10.

VANHUSTENRIVIT Hartaus to 25.9. 12.

DIAKONISSAN VASTAANOTTO Ti 9–11, EU-kassien jako ke 9–10.

TEATTERIRETKI

Lapsiperheiden teatteriretki la 29.11. Tampereelle Viirun ja Pesosen joulu -näytelmään. Tied. ja ilm. 30.10. menn. Anne Saarinen, p. 0400 309 801.

Keski-Pori

KESKI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 28.9. Leo Väyrynen, Kari Erkkola, Rauhanyhdistyksen kirkkopöytä, kirkkokahvi (keskustan alueen piirineuvostolle). — Su 5.10. Laura Koukkari, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (ydinkeskustan diakoniatyölle). — Su 12.10. Lyseon 135-vuotisjuhla-jumalanpalvelus, saarna ja liturgi Tapio Aaltonen, liturgi Lari Junkkari, teksti Teija Eloranta ja Mikko Salonen, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (Tojoen-Murtosenmutkan piirineuvosto). — Su 19.10. Tallinnan tuomiokirkkoseurakunnan kamarikuoro, Guido Kriik, kirkkokahvi (nuorisotyölle). — Su 26.10. Iltaesitys: **Iltaesitys** su klo 18, ohjelma 10 e: 28.9. Lauluhytje Schola Cantorum Aboensis, urut Heikki Suokivi. — Su 19.10. Pori-kvartetti, 1. viulu Johanna Franzon, 2. viulu Ion Buinovschi, alttoviulu Sauli Kulmala, sello Magdalena Brostek. — Mikkelinpäivän Tuomas-messu su 5.10. 18, ks. s. 14.

Negro Spiritual -konsertti ke 8.10. 19, mezzosopraano Minna Liettyä-Tyni, piano Pekka Tyni.

Aamuehtoollinen ke 15.10. 8, Juhani Romppanen. **Porin Poikakuoron konsertti** ke 22.10. 19, soitinyhteis, johtaa Vuokko Järvenpää, urut Juhani Romppanen. **Sanan ja rukouksen ilta** ti 18.30: 30.9. Turkka ja Hilka Aaltonen, Missioryhmä, Lea Leppänen. — 7.10. Pekka Aalto, musiikki Porin Kristillinen koulu. — 14.10. Arja Piittala, Missioryhmä, Lea Leppänen.

Viikkotoiminta: Tyttökerho ma 16–17.15, Anne Saare-

Kirkkosanomata jaetaan Laviaan

Laviaasta tulee vuodenvaihteessa uusi seurakunta Porin evlut. seurakuntayhtymään. Tuolloin Porissa on kuusi seurakuntaa: Keski-Pori, Lavia, Länsi-Pori, Meri-Pori (nykyiset Ahlainen, Pihlava ja Reposari) sekä Noormarkku ja Porin Teljä.

Lavia on mukana jo tämän syksyn seurakuntavaaleissa osana Porin seurakuntayhtymää, joten Porin Kirkkosanomien kaikki syyskauden numerot jaetaan myös Laviaan. Myös Lavian tapahtumatiidot ovat jo Kirkkosanomien tapahtumasivuilla.

Tämän syyskuun numeron jälkeen Kirkkosanomata jakelussa 23. lokakuuta, jolloin julkaistaan seurakuntavaalien ehdokaslistojen yhdistelmät. Jokaisessa seurakunnassa on kahdet vaalit, joissa valitaan oma seurakuntaneuvosto ja seurakunnan edushenkilöt yhteiseen kirkkovaltuustoon. Vaalien ennakkoonäestys on 27. – 31. lokakuuta.

Seurakuntavaalit pidetään isänpäivänä 9. marraskuuta. Sitä ennen Kirkkosanomata ilmestyy 6. marraskuuta. Vuoden 2014 viimeisen lehden jakelupäivä on 11. joulukuuta.

Porin Kirkkosanomata jaetaan päiväpostissa, Itella jakaa lehden kaikkiin talouksiin, joissa ei ole ilmaisjakelua.

Lavian raitilla on vehreä ilme.

— 21.10. Reino Valkama, Porin Ylistyslaulajat, Kaia Tontti. **Rukoushetki** ma-pe 12, mahdollisuus yhteiseen rukoukseen.

KESKI-PORIN KIRKKOTUPA **Miesten raamattupiiri** ma 18, parilliset viikot, 29.9. ja 13.10. **Raamaton kertausharjoitukset** pe 10.30, parilliset viikot: 3.10. Hes. 23–36. — 17.10. Hes. 37–48. — 31.10. Ps. 104–106, Dan. 1–12.

RUOSNIEMEN KIRKKO **Messu** sunnuntaisin klo 12: 28.9. Pirkko Heikkilä, Antero Virtanen, Taina Pohjonen, Päivi Holkko. — 5.10. Rauhanyhdistyksen kirkkopöytä, Päivi Holkko. — 12.10. Guido Kriik. — 19.10. Juhani Romppanen.

Autonpesutempaus su 28.9. messun jälkeen 13–16, järj. Keski-Porin nuorisotyö.

Uusi Lasten Virsi -laulailaisuus to 16.10. 18. Lapsiperheille, lastenohjaajat Terhi Kuja-suu, Elina Pellinen, Paula Brander ja Kristiina Jokinen. **Lähetysilta** ke 17.30, parilliset viikot: 1.10. Pirkko Heikkilä, Lindholm, Pihlavoitto, Ylitalo ja Vartiola-Tuominen, 15.10. Antero Virtanen.

Iltaehtoollinen to 9.10. 18.30, Laura Koukkari, Juhani Romppanen.

Viikkotoiminta: Tyttökerho ma 16–17.15, Anne Saare-

la, p. 0400 309 836. — Seurakuntakuoron harjoitukset ma 17.30. — Hopeakerho ti 12–14 seurakuntasalissa, parilliset viikot, 30.9., 14.10. ja 28.10. — Raamattupiiri ti 18, parittomat viikot, Pirkko Heikkilä, p. 0400 309 833. — Perhekerho ke 10–11.30. — Tarinapöytä to 13, 25.9. ja 23.10. — Anna ja Arvo vapaaehtoisten kokoon-tuminen ti tai to 13, seur. 27.11. Elna Virtalaine.

KESKI-PORIN KIRKKOTUPA **Miesten raamattupiiri** ma 18, parilliset viikot, 29.9. ja 13.10. **Raamaton kertausharjoitukset** pe 10.30, parilliset viikot: 3.10. Hes. 23–36. — 17.10. Hes. 37–48. — 31.10. Ps. 104–106, Dan. 1–12.

RUOSNIEMEN KIRKKO **Messu** sunnuntaisin klo 12: 28.9. Pirkko Heikkilä, Antero Virtanen, Taina Pohjonen, Päivi Holkko. — 5.10. Rauhanyhdistyksen kirkkopöytä, Päivi Holkko. — 12.10. Guido Kriik. — 19.10. Juhani Romppanen.

Autonpesutempaus su 28.9. messun jälkeen 13–16, järj. Keski-Porin nuorisotyö.

Uusi Lasten Virsi -laulailaisuus to 16.10. 18. Lapsiperheille, lastenohjaajat Terhi Kuja-suu, Elina Pellinen, Paula Brander ja Kristiina Jokinen. **Lähetysilta** ke 17.30, parilliset viikot: 1.10. Pirkko Heikkilä, Lindholm, Pihlavoitto, Ylitalo ja Vartiola-Tuominen, 15.10. Antero Virtanen.

Iltaehtoollinen to 9.10. 18.30, Laura Koukkari, Juhani Romppanen.

Viikkotoiminta: Tyttökerho ma 16–17.15, Anne Saare-

la, p. 0400 309 836. — Seurakuntakuoron harjoitukset ma 17.30. — Hopeakerho ti 12–14 seurakuntasalissa, parilliset viikot, 30.9., 14.10. ja 28.10. — Raamattupiiri ti 18, parittomat viikot, Pirkko Heikkilä, p. 0400 309 833. — Perhekerho ke 10–11.30. — Tarinapöytä to 13, 25.9. ja 23.10. — Anna ja Arvo vapaaehtoisten kokoon-tuminen ti tai to 13, seur. 27.11. Elna Virtalaine.

KESKI-PORIN KIRKKOTUPA **Miesten raamattupiiri** ma 18, parilliset viikot, 29.9. ja 13.10. **Raamaton kertausharjoitukset** pe 10.30, parilliset viikot: 3.10. Hes. 23–36. — 17.10. Hes. 37–48. — 31.10. Ps. 104–106, Dan. 1–12.

RUOSNIEMEN KIRKKO **Messu** sunnuntaisin klo 12: 28.9. Pirkko Heikkilä, Antero Virtanen, Taina Pohjonen, Päivi Holkko. — 5.10. Rauhanyhdistyksen kirkkopöytä, Päivi Holkko. — 12.10. Guido Kriik. — 19.10. Juhani Romppanen.

Autonpesutempaus su 28.9. messun jälkeen 13–16, järj. Keski-Porin nuorisotyö.

Uusi Lasten Virsi -laulailaisuus to 16.10. 18. Lapsiperheille, lastenohjaajat Terhi Kuja-suu, Elina Pellinen, Paula Brander ja Kristiina Jokinen. **Lähetysilta** ke 17.30, parilliset viikot: 1.10. Pirkko Heikkilä, Lindholm, Pihlavoitto, Ylitalo ja Vartiola-Tuominen, 15.10. Antero Virtanen.

Iltaehtoollinen to 9.10. 18.30, Laura Koukkari, Juhani Romppanen.

Viikkotoiminta: Tyttökerho ma 16–17.15, Anne Saare-

la, p. 0400 309 836. — Seurakuntakuoron harjoitukset ma 17.30. — Hopeakerho ti 12–14 seurakuntasalissa, parilliset viikot, 30.9., 14.10. ja 28.10. — Raamattupiiri ti 18, parittomat viikot, Pirkko Heikkilä, p. 0400 309 833. — Perhekerho ke 10–11.30. — Tarinapöytä to 13, 25.9. ja 23.10. — Anna ja Arvo vapaaehtoisten kokoon-tuminen ti tai to 13, seur. 27.11. Elna Virtalaine.

KESKI-PORIN KIRKKOTUPA **Miesten raamattupiiri** ma 18, parilliset viikot, 29.9. ja 13.10. **Raamaton kertausharjoitukset** pe 10.30, parilliset viikot: 3.10. Hes. 23–36. — 17.10. Hes. 37–48. — 31.10. Ps. 104–106, Dan. 1–12.

Lähetysseuran myyjäiset to 16.10.

Diakoniamarkkinat pe 24.10. 10–13, raamattuhetki klo 12. **Viikkotoiminta:** Retkipiiri pe 26.9. 18, Laura Koukkari. — Lähetyspiiri ma 18.30. — Veisu-hetki ti 13 (4. krs), parittomat viikot, Virsilaulua ja hengellisiä lauluja sekä Raamatun sanaa, kahvit 7.10. ja 21.10. — Merimieskirkkopiiiri ti 15. — Raamattupiiri to 10. — 40+ raamattupiiri su 17, parilliset viikot, 5.10. ja 19.10. — Rukouspiiri (4.krs) to 23.10. 11.45.

MUSIIKKITOIMINTA **Seurakuntakeskus 5. krs musiikkisali:** Kamarikuoro Vox Humana ke 17, Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Kirkko-kuoro ke 18.30, Guido Kriik. — Tuomaskuoro ja soittajat, Päivi Holkko, p. 0400 309 838. — Porin Ylistyslaulajat to 18, Kaia Tontti, p. 0440 803 388. — Cantores Vesperi pe 16, Guido Kriik.

Ruosniemen kirkko: Ruosniemen seurakuntakuoro ma 17.30, Päivi Holkko, p. 0400 309 838.

MIKONKATU 8 **Muksupiiri** (=perhekerho) ke 10–11.30, Eija Lindholm, p. 0400 309 641 ja Mikko Salonen p. 0447 309 648.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÄT

Keski-Porin seurakunnan diakoniatyöntekijät ovat siirtyneet puhelinajanvaraukseen.

Seurakuntakeskus (Eteläpöytä 10 A, 4. krs): Marja-Leena Silvan, p. 0400 309 767, alueet: keskusta ja 5. osa. — Mikko Salonen, p. 044 7309 648, alueet: keskusta, Karjaranta, Aittaluoto, Lukkarinsanta. — Lea Rantamaa, p. 0400 309 834, alueet: Toejoki, Lyttylä, Toukari.

Porin seurakunnan seurakuntakoti (Alahangantie 1): Teija Eloranta, p. 0400 309 828, alueet: Porin seurakunta.

Ruosniemen kirkko (Ruosniementie 162): Elna Virtalaine, p. 0400 309 821, alueet: Ruosniemi, Hyvelä, Isojoenranta. Varaathan ajan puhelimitse, kiitos.

VARVINKATU 3 **Runopiiri** ti 13.

RAAMATTUPIIREJÄ

Tähtikatu 12 kerho huone ke 13, parittomat viikot, 8.10. ja 22.10.

Maanmittarinkatu 9 kerho huone to 13, parilliset viikot, 2.10. ja 16.10.

Serafinan kerho huone, Antinkatu 22, ke 22.10. 13.

TUOMASMESSUMATKA TAMPEREELLE

Aleksanterin kirkkoon su 19.10. Ilm. Keski-Porin seurakuntatoimistoon 10.10. mennessä, p. 0447 309 636. Lisätiedot Päivi Holkko p. 0400 309 838 tai paivi.holkko@evl.fi. Lähtö seurakuntakesk-selta 15, paluu n. 22. Hinta 5 e kerätään bussissa, kahvit omakustannus.

VARHAISKASVATUS

Tiedustelut, ilmoittautumiset, toiveet, palautteet lapsityö-ohjaajalle: Päivi Isonokari 0400 309 819, paivi.isonokari@pori.fi.

Päiväkerhot Päiväkerhoihin voidaan ottaa 3–6 -vuotiaita lapsia. Kerhoja Ruosniemen kirkolla, Porin seurakunnan srk.kodilla, Seurakuntakeskuksessa. Kerho koostuu 2x30 v aamu- tai iltapäivästä.

— JATKUU SIVULLA 12

JATKUU SIVULTA 11

päivisin. Lukukausimaksu 37 e, sisälennus, vakuutus. Jatkuvaa ilmoittautuminen, sähköinen lomake porievl.fi/Keski-Porin srk/varhaiskasvatus. Päiväkerhot lomalla 23-24.10.

Perhekerhot Pormestarinluodon srk:ksi Alahangantie 1 sekä Muksupiiri (Mikonkatu 8) ke 10-11.30. Lyttilän Rukoushuone ke 10.15-11.45 parillisilla viikoilla. Ruosniemen kirkko ke 10-11.30. Ke 15.10. ainoastaan Muksupiiri toiminnassa, mukana Mikko ja Päivi-kanttori. Ke 22.10. kaikki perhekerhot lomalla.

Lastenohjaajat mukana su 5.10. klo 18 Keski-Porin kirkossa lapsiperheiden Tuomas-messussa.

Sairaala-kerho Sirpa Kosken tavoittaa Satakunnan keskussairaalan lastenpoliklinikalla arkipäivisin p. 045 121 1167.

Päivähoito-yhteistyö Uskontokasvatustuokioista sopiminen; Elja Lindholm p. 0447-309 641.

VARHAISNUORISOTYÖ **Tyttökerho** 1-6 –luokkalaistille tytöille. Ruosniemen kirkko ma 16-17.15. Pormestarinluodon seurakuntakoti ti 15.30-16. Anne Saarela p. 0400 309 836. **Toimintaa pojille: Kahvila E10** ti 14.30-16, Mikko Jokinen ja Kristiina Mäki, 5-6. -luokkalaistille. — **Salibandykerho** ke 15-16 Toejen koululla, 1-3. -luokkalaist, Mikko Jokinen. — **Salibandykerho** ke 16-17 Toejen koululla, 4-6. -luokkalaist, Mikko Jokinen. — **Pienoismallikerho** to 15-16.30, Ruosniemen kirkko, Mikko Jokinen p. 0400 309 823.

NUORISOTYÖ **Mikonkatu 8** **Iso-koulutus** joka toinen ke 17, 8.10. Minun seurakuntani, 29.10. Isonen ja Raamattu. — **Isoviikkileiri** Silokalliolle 28-30.11., ilm. 21.11. mennessä. — **Leirivastustajakoulu** su 5.10. Raamattu kotona ja leireillä, 15.10. Miten voin auttaa. — **Leirivastustajaviikkis** Silokalliolle 3-5.10., ilm. 26.9. mennessä. — **Nuorten ilta** joka to 17. — **Poppari-ilta** pe 31.10.

Nuorisotyön ohjaaja Tiina Jokiperä (tiina.jokipera@porievl.fi 0400 309 835) ja nuorisopastori Tapio Hietalahti (tapio.hietalahti@porievl.fi 0400 309 829). **Haluatko kerhonoimaajaksi?** Ota yhteyttä Anne Saarelaan (anne.saarela@porievl.fi 0400 309 836) tai Mikko Jokiseen (mikko.jokinen@porievl.fi 0400 309 823). **Rippikouluihin 2015 ilmoittautuminen** ti 7.10. 18 seurakuntakeskuksessa, avustajia tarvitaan!

Lavia

LAVIAN KIRKKO **Messu** sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 28.9. Messu, Lasse Hautala, Marina Hämäläinen. — Su 12.10. Messu, Lasse Hautala, Marina Hämäläinen. — Su 19.10. Messu, Osmo Ojansivu, Marina Hämäläinen.

METSÄKIRKKO **Matinlammella** su 5.10. 10, opastus Kivijärventieltä, Lasse Hautala, Marina Hämäläinen, Tiina Rampa.

SEURAKUNTAKOTI **Perhekerho** joka ke 15.30: 1.10, 8.10, 23.10. **Miesten Raamattupiiri** keran kuukaudessa to 19: 28.9 ja 23.10. **Etiopialainen lounas** su 28.9, 11.30 lähetksen hyväksi. **Raamattuluento** ma 6.10. 18. **Kaiken kansan torstaikahvit** to 9.10. 13. **Kymppisynttärät** to 9.10. 18 **Jatkoripareiliri** la 11.10. 14. **Nuortenilta** la 11.10. 18.30.

KIRKKOHERRAN VIRASTO Avoimna ma 9-12, ke 14-17, pe 9-12.

HARTAUSHETKET **Iltautuuli** to 25.9. ja 23.10. 14. — **Kotiranta 1** pe 10.10. 13.30. — **Kotiranta 2** ke 15.10. 14. — **Päivätoiminta** to 16.10. 13. — **Aleksinhovi** to 16.10. 14.30.

TÄMMÖSTEN TUPA Avoimna pe 9.30-12. **Ikäpiste** pe 3.10. 10.30.

Noormarkku

NOORMARKUN KIRKKO **Jumalanpalvelus** sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 28.9. Messu, Karl Penttinen, Markku Lahti, Sihvosten tulojuhla. — Su 5.10. Messu, Juhana Tarvainen, Heli Lehtonen. — Su 12.10. Messu, Juhana Tarvainen, Markku Lahti. — Su 19.10. Messu, Karl Penttinen, Markku Lahti. **Perheiden Mikkelinpäivän kirkko** su 5.10. 16, Hannu Anttoora, Heli Lehtonen, päiväkerholaiset laulavat. **Enkelipolku** ke 8.10. 9-15 se-

kä illalla 18-19. — To 9.10. 10-15.

NOORMARKUN PAPPILA **Päiväkerhot** Ma-To klo 9-11.45 ja 13-15.45. — Ti-To Naperokerho 13-15. **Muskarikerho** Ke 9-11. **Vapaista paikkoja** voi tiedustella Anne Laikkolalta p. 044 730 9717, anne.laikkola@evl.fi. Viikolla 43 päiväkerhossa syysslomaa. **Taskulamppuilta** to 30.10. 18 Lastentalon pihamaalla.

SÖÖRTUPA **Perhekahvila** ke 10-12 (os. Hatanpääntie 27), parittomat viikot.

Päiväkerho Ti-To 13.15-15.45.

NOORMARKUN SEURAKUNTALATO **Viikkotoiminta:** Aivohalvauksen ja afasiakerho joka toinen ke 14 (parilliset viikot). — Kivi-piiri srk-talon alakerrassa to 17. — Hyvää mieltä arkeen -ryhmä joka toinen ti 13.30 (parilliset viikot). — Naisten piiri joka toinen to 14 (parilliset viikot). — Sielukkaat naiset ti 16.30-18. **Omaishoitajien ryhmä** kuukauden 1. ti 13. **Varhaisnuorten sähläy** seurakuntatalon parkkipaikalla to 18. Ota oma malla mukaan. Sähläy jatkuu torstaisin niin kauan kuin säät sallivat pihalla pelamisen. Vanhemmat tervetulleita, sähläämässä myös Karl ja Kristiina. **Kitarakoulu** alkanut, ilm. Petri Stenfors p. 040 563 9311. Myös basisteille. Lisätiedot Markku Lahti p. 0447 309 727.

LASSILAN KIRKKO **Messu** su 19.10. 13, sadon korjuukirkko, Karl Penttinen, Markku Lahti, palveluvuorossa Lassilan kokkikerholaiset.

Enkelipolku ke 8.10. 9-15 se-

LASSILAN PAPPILA **Kirkkokuoro** to 18.

LASTENTALO **Päiväkerhot** Ma-To klo 9-11.45 ja 13-15.45. — Ti-To Naperokerho 13-15. **Muskarikerho** Ke 9-11. **Vapaista paikkoja** voi tiedustella Anne Laikkolalta p. 044 730 9717, anne.laikkola@evl.fi. Viikolla 43 päiväkerhossa syysslomaa. **Taskulamppuilta** to 30.10. 18 Lastentalon pihamaalla.

SÖÖRTUPA **Perhekahvila** ke 10-12 (os. Hatanpääntie 27), parittomat viikot.

Päiväkerho Ti-To 13.15-15.45.

MUUALLA **Hartaus:** Lähipalveluskeskuksessa to 25.9. 12.30. — Mäntylinnassa ke 1.10. ja 15.10. 13. — Snällintuvalla ke 8.10. 13.30. **Näkövammaisten ryhmä** kokoontuu Porin ryhmän kanssa.

DIAKONIA TYÖ **Diakoniatyön vastaanotot** Noormarkun seurakuntatalolla ma 12-14, to 12-14 ja pe 9-11. Ellet pääse vastaanottoaikoihin, voit varata oman ajan. Kotikäynnin tarvittaessa. Kristiina Johansson p. 0447 309713, Outi Penttinen p. 0447 309712. Sähköpostit etunimi.sukunimi@evl.fi.

Matka Minätaloon: jär. diakonia- ja aikuistyö. Minätalo on tapa tarkastella ja jäsentää omia voimavaroja, elämää ja mielen hyvinvointia. Kokoon-tumisia on kerran viikossa, yhteensä kymmenen. Aloitamme ke 15.10. 18 Noormarkun seurakuntatalolla. Syksyn aikana kokoonnumme 6 kertaa ja tammikuussa 4 kertaa. Ryhmään otetaan 8 hlöä. Tied. ja

ilm. diakonisioille 3.10. menn. Outi ja Kristiina.

Pihlava

PIHLAVAN KIRKKO **Jumalanpalvelus** sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10 Su 28.9. Messu, Pirjo Tiira. — 5.10. Mikkelinpäivän perhekerho, Pirjo Tiira, Hannell Grönlund. — 12.10. Messu, Kylväjän lähetyspyhiä. — 19.10. Messu.

KIRKON SEURAKUNTASALI **Seurakuntapiiri** joka toinen ke 12, parilliset viikot, 1.10., 15.10.

Kirkkokuoro joka ke 18. **Toivon ilta** to 25.9. 18, Anne Kangas, Hilikka Simpanen, Jarmo Kuparinen, kahvit.

Hengellisten laulujen yhteislaululaisuus joka kkn 1. to 13-14, 2.10. Hilikka ja Jarmo.

SEURAKUNTALATO **Lähetyspiiri** joka toinen ke 16, parittomat viikot, 8.10., 22.10. **Raamattupiiri** joka toinen ti 18, parilliset viikot, 30.9., 14.10. **Kanneljärvi-piiri** joka toinen ma 18, parilliset viikot, 29.9., 13.10. **Sururyhmä** to 23.10. 18, Pirjo Tiira, Kristiina Isokorpi.

Joululounaan suunnittelukou to 2.10. 18.

MONITOIMISALI **Gospeltsumpu** joka toinen ti 17.30-18.30, parittomat viikot, 7.10., 21.10.

KYLÄSAAREN SEURAKUNTALATO **Sanajumalanpalvelus** joka kuukauden ensimmäinen su klo 12. **Seurakuntapiiri** joka toinen ke 14, parilliset viikot, 1.10., 15.10. **Lähetyspiiri** joka toinen ke 14, parittomat viikot, 8.10., 22.10.

MÄNTYLUODON SEURAKUNTAKOTI **Sanajumalanpalvelus** joka kuukauden toinen su klo 12.

METSÄKAPPELI **Hiljaisuuden messu** ke 8.10. 18, Raili Turtola, Pirjo Tiira, Anne-Marie Grundstén.

DIAKONIAN VASTAANOTOT **Pihlavassa** ma ja pe 9-11. — **Mäntyluodossa** to 9.30-10. — **Kaanaassa** joka toinen ti 9.30-10, parittomat viikot.

LAPSET **Päiväkerhot** alkoivat ma 18.8., **perhekerhot** alkoivat ma 1.9. Vielä on tilaa, kysy vapaista paikoista Saara Hakkiuoto-Kartio 0447 309 654.

Iltapäiväkerho Enäjärven koulu ja Pihlavan koulu koulupäivisin 11-17.

VARHAISNUORET **Puuhia ja askarteluterho** joka ma 12-16 Kaanaan kerhuhuoneessa.

Tyttö- poikakerho joka ti 17.30-19 Mäntyluodon seurakuntakodissa. **Kokki- ja puuhakerho** joka ke 15.30-17 kirkon keittiössä. **Sählykerho** joka ke 17.15-18.15 monitoimisalissa. **Musakerho** joka to 15-16 kirkon alakerrassa. **Tyttö-poikakerho** joka to 16.30-17.30 Kyläsaaren seurakuntatalolla.

NUORET **Nuortenilta** joka to 18-20 Kellarikirkko.

Nuorten tapahtuma to 16.10. 18, Mikonkatu 8. **Yökahvila** joka pe 19-22.30 Kyläsaaren vanha koulu, 26.9., 3.10., 17.10.

Reposaari

REPOSAAREN KIRKKO **Jumalanpalvelus** sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 28.9. Messu, Helena Kuusiran-ta. — 5.10. Lasten kirkko, kirkkokahvit, Pekka Tyni. — 12.10. Messu. — 19.10. Sanajumalanpalvelus.

PAPPILA **Puuhia- ja askarteluterho** varhaisnuorille joka to 12-16. **Keskustelu- ja raamattupiiri** joka ti 13-14.30. **Perhekerho** joka ti 17-18.30 **Kotikerho** joka ke 13-14.30. **Aijan askartelut aikuisille** to 2.10. ja 15.10. 18-19.30, hinta 3 e, sis. tarvikkeet, opastus, kahvit ja kastaminen.

DIAKONIN VASTAANOTTO Ke 9-12, kuukauden viimeinen ke 9-11. EU-ruokajakelua. Mui-na aikoina sop. muk. p. 040 309 752.

Porin Teljä

TELJÄN KIRKKO **Jumalanpalvelus** sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10. Teljän kirkkosalissa on "Nooan arkkii" -hiljainen leikinurkka-us leikki-ikäisille lapsille. Pyhäkoulu su klo 10.

Su 28.9. Messu, sotiemme veteraanien kirkkopyhiä, vuoden 1968 kirkkokäsikirjan ehtoollisjumalanpalvelus, Niilo Suhonen, Jarkko Willman, Marko Koskinen, Svetitskko, johtaa Tauno Leppäpohja, Vaarin Laulu, Harri Keto, kirkkonasto (Sotilasokotissareet), lipunnosto klo 9.45. — Su 5.10. Mikkelin-päivän perhemessu, Pasi Vira, Noora Tapiainen, Pia Ylitalo-Maunula, lapsikuoro Tuhan-

Sydämet, lastenohjaajat. Lapsille enkelikulkue, kirkkokahvit (lapsi- ja perhettyö). — Su 12.10. Messu, Kristittyjen yhteisen ekumeeninen lähetyspyhiä, Pasi Runonen Porin Metodistiseurakunnasta, Silja-Maaria Kavasto, Hanna Salminen, palvelutehtävissä kristittyjä eri kirkkokunnista, kirkkokahvi (lähetystyö). — Su 19.10. Ystävyyssseurakuntatyön messu, Kalle Kõiv, Jarkko Willman, Teljän Kamarikuoro, Juurun Miika-elin kuoro.

Rauhanyhdistyksen syyssseuroihin liittyvä ehtoollisiltakirkko la 27.9. 18, Leo Väyrynen, Juhana Väisänen.

SYKE-messu su 28.9. 18, Pasi Virta, Ilkka Riihimäki, Kaisa Huhtala, Pia Ylitalo-Maunula, lauluryhmä, lastenohjelmaa, mahdollisuus sielunhoitoon, iltapala.

Maailman kauneinta taide-musiikkia -konsertti su 5.10. 18, sello Juuli Imonen, urut Marko Koskinen, ohjelma 10 e.

Sävelsilta-konsertti la 18.10. 18, mm. Tallinnan Tuomiokirkon Kamarikuoro Laudate Domini-um ja Teljän ystävyyssseurakunnan Juurun Miika-elin kuoro ja Vox Humana, johtaa Guido Kriik, ohjelma 10 e.

Teljän SYKE -Siunaavan yhteyden keskiviikko Teljän kirkolla. Rukoushetki 12.15, lounas ja kahvia 12.30-14.30 (vapaaehtoinen maksu), 13.15-13.30 Viisi Värttä Viikossa, 13.30-13.45 Sanaa Sinulle Sopivasti, 13.45-14.30 Rukouksesta Rohkaisua Ravinnoksi.

Helmikellarista löytöjä arjen tarpeisiin: vaatteita, astioita yms. Lahjoituksesta voi ilmoittaa puh. 0400 309 863. — **SYKE koululaisille** 12-16 avoimet ovet pojille ja tytöille. Mahdollisuus syödä välipalaa, tehdä läksyjä ja mm. pelata seurapelejä, ei syysslomalla.

Vanhusten viikon tilaisuus ke 8.10. 12.15 SYKE-tapahtuman yhteydessä, ruokailu, kirkkokokoukset.

Keskusteluapua - Ihminen tavattavissa, maksuton vastaanotto ajanvarauksella Teljän kirkolla ke ja to. Taina Saine, TM, psykoterapeutti p. 0400 309793.

Vuoden 2015 rippikouluihin ilmoittautuminen ti 7.10. 18. **Vanhustenviikko** 5.-12.-10.: To 9.10. 12.15 hartaus, ruokailu Koivula-salissa. 13.10 päivätilaisuus, teema Sydämet hyvinvointi, erikoissairaanhoitaja Marjatta Salo, kirkkokokoukset: 11.20 Sotainvalidien sairausko- ti/Diavilla (Metsämiehenkatu 2), 11.25 Esivallankatu 6, 11.30 400-vuotiskoti, 11.35 Rautatie-npuistokatu 2, 11.40 Väinö-län kirkko, 11.45 Puhurintie 1-3, 11.50 Teljän kirkko, paluu noin 15.15.

Siunauksia elämään -viikon-loppu 24-26.10, katso s. 15.

VÄINÖLÄN KIRKKO **Messu** ja pyhäkoulu sunnuntaisin klo 16, kirkkokahvi messun jälkeen, katso Evanke-lumiyhdistys s. 14. **MARTINTALO** **Messu** sunnuntaisin 19.10. ja 28.9. klo 14, Aku Keltto.

RAAMATTUPIIRIT **Sampolan kerhohuone** joka toinen to (parilliset viikot) 18, Birgitta Komulainen, p. 040 739 2375. — **Koivula** ti 14, Liisa Syrjä p.050 370 9359. — **Teljän kirkko** joka toinen ma (parittomat viikot) 17, Aino Lehtimäki, p.044 355 7669. — **Arkiraamis Väinölä** kirkolla joka toinen to 18 (parilliset viikot), Marjukka Hankilampi

Pienille uusia kerhoja, 10-vuotiaille juhlat

Uusi päiväkerho Sampolaa

Askartelupainotteinen alle kouluikäisten lasten päiväkerho aloittaa **Sampolan** kerhohuoneessa lokakuun alussa. Aloituspäivä on torstai 2. lokakuuta.

Kerho kokoontuu torstaisin ja maanantaisin klo 9-12. Mukaan voivat tulla kolme vuotta täyttäneet lapset ilman vanhempaa. Kerhossa hiljennytään hartauteen, leikitään, vietetään välipalaa ja askarrellaan monipuolisesti. Lapselle tulee olla mukanaan pienet eväät sekä kerhotossut. Kerhomaksu 37 euroa/lukukausi.

Ilmoittautuminen suoraan lastenohjaajille, jotka vastaavat ilmoittautumisiin sekä puhelimitse että sähköpostilla. Tervetuloa mukaan toivotavat lastenohjaajat Jenni Noppari p. 0447309670, sähköposti jenni.noppari@evl.fi sekä Maaret Peltonen p. 0447309672. Kerhohuoneen osoite on Puhurintie 10.

Musiikkikerho Pietniemessä

Pietniemen seurakuntatalossa kokoontuu keskiviikkoisin musiikkikerho Pikkuutrill. Musisoimaan ovat tervetulleita 3-6 -vuotiaat lapset. Kerho kokoontuu keskiviikkoisin klo 12.30-14.30, tiedustelut ja ilmoittautumiset Länsi-Porin seurakunnan lapsityönohjaaja Marja Lehtonen p. 0400 309 818 tai marja.lehtonen@evl.fi. Seurakuntatalon osoite on Vanhakartanontie 15.

Kymppisynttärät Porihallilla

Vuoden 2014 täyskympeille eli tänä vuonna 10 vuotta täyttävälle on kymppisynttärät sunnuntaina 12. lokakuuta klo 12-14.

Kymmenvuotiaitten juhla on varsin liikunnallinen, luvassa on musiikkia, lasten ja nuorten tanssi- ja lauluryhmä Joykids sekä toimintapisteitä. Jotta kaikille synttäräisankareille riittää kakkua, pitää tapahtumaan ilmoittautua viimeistään 3.10. Porin seurakuntien verkkosivujen kautta www.porievl.fi/leiritoiminta.

Musiikkikerhossa voi kokeilla erilaisia soittimia.

Siira, p. 0447 309 667. — Kala-holman kerhohuone, Uittomiehkatu 8 b, ma ja to 9-12 ja ti ja pe 9-12, to avoin päiväkerho, to ja ma 9-12. 3 v lapsen ilman vanhempia, mukaan kerhotossut ja pienet eväät. Kerhomaksu 37 e/lukukausi, ilm. lastenohjaajille Jenni Noppari 0447 309 670, jenni.noppari@evl.fi tai Maaret Peltonen 0447 309 672. — Esivallankatu 6:ssa ei päiväkerhoa syksyllä.

Ilta-kerho Voi tulla vanhempi yhdessä lapsen kanssa. Yli 4-vuotiaat voivat jäädä yksin kerhoon. Kalaholmassa to 17-19, Sari Pirhonen, p. 0447 309 680. — Sampolan kerhohuoneella alkaa 2.10. askartelupainotteinen päiväkerho, to ja ma 9-12. 3 v lapsen ilman vanhempia, mukaan kerhotossut ja pienet eväät. Kerhomaksu 37 e/lukukausi, ilm. lastenohjaajille Jenni Noppari 0447 309 670, jenni.noppari@evl.fi tai Maaret Peltonen 0447 309 672. — Esivallankatu 6:ssa ei päiväkerhoa syksyllä.

Lasten musiikkikerho ti 10-10.45, Esivallankatu 6. Kouluikäiset lapset vanhempien kanssa, 4-v yksin, maksuton. Eriikka Heikola p.041 4451 050.

Pyhäkouluun toivotaan tervetulleiksi tyttöjä ja poikia 4-vuotiaasta alkaen. Nuoremmat oman aikuisen kanssa. — **Teljän kirkolla**, Koivistonpuistikko 50, su 10. Pyhäkoulu toimii messun aikana kirkkotilan läheisyydessä, lapset voivat osallistua yhdessä muun seurakunnan kanssa ehtoollisen viettoon. — **Väinölä kirkko**, Päkintie 1, su 12. — **Kuvataidepyhäkoulu**, Teljän kirkolla joka toinen to 17-18.30. — **Esikoislastadiolaisten pyhäkoulu**, Koivistonpuistikko 53, to18 parillisilla viikoilla.

Yhteinen toiminta

Kehitysvammaistyö, Itäpuisto 14, 2. krs. Kehitysvammaisten päiväkerho ke 15.10. 13-14.30 — Kehitysvammaisten ilta-kerho ti 30.9. ja 14.10. 17.30-19. — Kehitysvammaisten vanhemmat, Tukikeskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs. ma 29.9. ja 13.10. 13-14.30.

Mielenterveys Srk-keskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs. Mielenterveyskerho, Tukikeskus ma 6.10. ja 20.10. klo 13-14.30. **Kuurot** Kuurojen yhdistys, Länsipuisto 26: Raamattuhetki Seniorikerhossa to 25.9. ja 23.10. 12. Muualla: Lähetyspiiri ti 7.10. 14, Tukikeskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs.

Näkövammaisten kerho to 25.9. ja 23.10. 13-14.30, srk-keskus, 2. krs. **Hartaus** Hyvän Mielen Talossa joka toinen to 2.10. ja 16.10. 14.

LESKIEIN KLUBI

Ma 29.9. 15.30-17, Mummun Kamari, Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14. Lisätiedot Ulla-Maija Virén p. 0400 309 784

MAAHANMUUTTAJAT

Ystävyyttä yli rajojen pe 26.9. 18, Eteläpuisto 10 B, katutaso. — Friday Night Fellowship fri 26.9. at 6 p.m., Eteläpuisto 10 B, street level.

ME MIEHET

Tilaisuus la 4.10., ks. Naisten kahvila. **Vierailu** Sachtleben Pigments Oy:llä to 25.9., isäntänä Sakari Leppänen.

JATKUU SIVULTA 14

JATKUU SIVULTA 13

MUMMUN KAMARI
Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14. Avoimma ma-pe 11–15. Viikko-ohjelma: Ma Viikon avaus 11.30. — Ti Tuolijumppa 11. Kamarikerho 13, parillisilla viikoilla Sanoja ja säveliä 12. — Ke Ohjelmatuokio 13. — To Tuolijumppa 12. Hartaus 13. — La Kummikerho 12–14. — Su Sunnuntaikerho 13–15.
Työtupa Eteläpuisto 10 B, kellarikerros. Ke 10–14.

NAISTEN KAHVILA
Naisten kahvilan ja Me Miesten tilaisuus la 4.10. 13–15, Porin Yliopistokeskus, Pohjoisranta 11. Aihe ”Onko tiede totta?” puhe bioprosessiteknikan emeritusprofessori Matti Leisola, mukana Cantabile-kvartetti.
Tilaisuus to 16.10. 18, Kaupunkikahvila Brunssi, Itäpuisto 11.
Sanan siemeniä -illat ke 18 seurakuntakeskus, kappeli. Aihe ”Valvokaa ja ruokailkaa”. Puhe 1.10. Kirsi Koivula, 15.10. Laura Koukkari.

NUORET AIKUISET
Cafe Huone joka toinen pe 19–23, bändi aloittaa n. klo 20: 26.9. Elävä Virta. 10.10. Habakuk. 24.10. Matti Korhonen.

SOTIEMME VETERAANIT
Hengellinen kuukausitilaisuus pe 26.9. 13.30–15, srk-keskus, 2. krs.

TORSTAI-AKATEMIA
Porilaisten oma vesi to 2.10. 14, johtaja Ilkka Mikkola, Porin vesi. Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14.

TUOMASMESSU
Mikkelinpäivän Tuomasmessu su 5.10. 18 erityisesti lapsiperheille, saarnaa Pasi Virta, liturgi Mika Kyytinen, esirukousjohtaja Mikko Salonen, juontaa Lea Rantamaa, mukana Sävelsirkut ja Tuomaskuoro.

ISRAEL-SEMINAARI
Israel Jumalan pelastussuunnitelmassa la 25.10. 10–15, Porin seurakuntakeskus. Olli Seppänen, musiikki Kanervisto, Stenmaan. Järj. Kansan Raamattuseura ja Porin ev.lut. seurakuntayhtymä.

NÄKÖVAMMAISOPASKURSSI
 Ma 29.9. ja ke 1.10 13–16, kurssi uusille vapaaehtoisille ja vapaaehtoistyön peruskurssin käyneille, tavoite valmiudet näkövammaisten kohtaamiseen ja opastamiseen. Paikkana Satakunnan Näkövammaiset ry, Otavankatu 4 ja seurakuntakeskus, Eteläpuisto 10 b, 2. krs. Ilm. Ulla Kuusisto, p. 0400 309 763.

Ulkomaanapu avasi katastrofikeräyksen Lähi-itään

Lähi-idän ennestään vaikea tilanne on pahentunut entisestään. Kirkon Ulkomaanapu reagoi kasvaneeseen avuntarpeeseen käynnistämällä Lähi-itään suunnatun katastrofikeräyksen.

Isis-järjestön toiminta lisää ihmisten hätää Irakissa ja Syyriassa. Myös Yhdysvaltain Syyriaan ja Irakiin suunnittelema ilmapommitukset suurentavat toteutuessaan pakolaisvirtoja ja lisäävät kiireellisen avun tarvetta entisestään.

Samaan aikaan Gazassa sinitellään raunioiden keskellä.

Lahjoitusten avulla Kirkon Ulkomaanapu jakaa Irakin ja Syyrian pakolaisille hygieniä- ja muita perustarvikkeita, kuten saippuaa, keittovälineitä ja huopia. Gazassa kodeistaan paenneille ihmisille tarjotaan myös psykososiaalista tukea sekä tuetaan perheiden perustoimeentuloa. Lisäksi Kirkon Ulkomaanapu tukee Lähi-idän rauhantyytöä, vahvistaa paikallisyhteisöjä ja ehkäisee nuorten radikalisoitumista pakolaisleireillä.

— Avuntarve on nyt entistä suurempi koko Lähi-idässä. Erityisesti olen huolissani Irakin jatkuvasti heikenevästä tilanteesta. Ulkomaanapu on myöntänyt katastrofirahastostaan 50 000 euroa Irakissa kodeistaan paenneiden tukemiseen, sanoo Ulkomaanavun humanitaarisen avun päälikkö Eija Alajarva.

Kirkon Ulkomaanavun katastrofikeräyksen tilinumerot

Tilisiirron viitenumeroksi 1546.
Nordea
 IBAN: FI33 1572 3000 5005 04
 BIC: NDEAFIHH
Osuuspankki
 IBAN: FI08 5723 0210 0215 51
 BIC: OKOYFIHH

Puhelimella

10 euron tekstiviestilahjoitus: Lähetä sana APU numeroon 16499 (10 e)
 Puhelinlahjoitus: 0600 9 5124 = 20,11 e/puhelu (+pvm/mpm)

Kirkon Ulkomaanapu tukee Lähi-idän rauhantyytöä katastrofiavun lisäksi.

Kristilliset yhdistykset

ESIKOISLESTADIOLAISET
Koivistonpuistikko 53: Seurat su 28.9., 12.10. ja 19.10. 15. — Pyhäkoulun raamattuilta to 2.10. ja 16.10. 18. — Kuuntele Mikkelinpäiväseuroista Jousuusta la 4.10. 17, su 5.10. ja ma 6.10. 18. — Käsityöilta to 9.10. ja 23.10. 18. — Varhaisnuoret Väisäsellä, Maalarintie 11, to 9.10. 18. Ilta kirkko ja HPE Länsi-Porin kirkossa su 12.10.

18, kahvitarjoilu. — Kotikuntatellinumerot (02) 633 3815.

EVANKELIUMIYHDISTYS
Messu Väinölän kirkossa su 16, lapsille pyhäkoulun: 28.9. Juhana Tarvainen, 5.10. Timo Nisula, 12.10. Juhana Tarvainen, 19.10. Ilkka Riihimäki, Juhana Tarvainen ja Jarmo Mäki-Mikkola.
Sleyn rukoushuone, Varvinkatu 3: Kotiryhmiä to 9.10. 18, kaikki ovat tervetulleita, erityisesti lapsiperheille. Lapsille leivontakerho, Johanna Jaakkola apureineen. Kesto n. 1,5 h, päättyy loppurukoukseen

ja leipomusten maisteluun. — Matongo-lähetyspiiri pe 24.10. 13. — Iltarukous pe 3.10. ja 17.10. 18. — Nuorten Nurkkailta pe 18: 26.9. Pyhä, pyhempi, pyhin – ja minä. 24.10. Ilta Länsi-Porin kirkolla 18–20, pitsajatkot. — Nuorten raamis ti 30.9., 7.10. ja 21.10. 18. — Sanan anta koskettaa -ilta to 25.9. 18, seurapuheita ja Siionin kanteleen laulua, Juhani Pere ym. — Maanantaisähly joka ma Porin Herralahden koulun liikuntasalissa 21–22.

Pieni Suuri Raamattuviikonloppu 24.–26.10. Länsi-Porin kirkossa. Raamatun kerto-

muksilla ensimmäisistä henkilöihmista on kirjaimellisen merkityksen lisäksi laajat vertauskuvalliset merkitykset. Yhä tänäkin päivänä Adam löytää Eevansa, käärme luikertelee paratiisiin ja Kain vihaa Aabelia. Edelleen katsotaan saateenkaarta ja aina vain rakennetaan Baabelin tornia. Opettajina Juhana Tarvainen, Erkki Koskeniemi, Jussi Kärmmeranta. Ohjelma: Pe 24.10. 18 Adam ja Eeva – missä olet? 19 Kristus – uusi Adam. — La 25.10. 10 Kain ja Aabel. 11 Nooa – synti saa palkkansa. 12.30 Baabelin torni – ihmiskunta kapinas-

sa. 13.30 Abraham – Jumala ilmoittaa itsensä. — Su 26.10. 10 Messu, Jussi Kärmmeranta ja Juhana Tarvainen. Järj. Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ja Länsi-Porin seurakunta.

ISRAEL-TYÖ RY
Tilaisuus su 5.10. 16, Esa ja Pirkko Keuru.

KANSANLÄHETYS
Lähetyskoti, srk-keskus, 5.krs. Toimisto avoinna ma-to 10–15, suljettu 20.–24.10. — Elin piiri joka toinen ma 16.30, parilliset viikot. — Startti-raamattupiiri ma 18.45. — 3K Nuorten Aikuisten ilta to 19, isäntinä Antti Kiviranta ja Eetu Aivervuo. — **Mualla Porissa:** Kohtaamipaikkamessu su 17 Mikonkatu 8, Keski-Porin seurakunnan ja Kansanlähetyksen iltamessu, kahvia ja toisiin tusutumisista, lapsille puuhaurukka. 5.10. ”Vain elämää”, Antti Kiviranta, Tapio Hietalahti, Juonto Mikko Leinonen, musiikki Houseband. 19.10. ”Elämän ykkösjuttu”, Antti Kiviranta, Mikko Lemminen, musiikki Agapella. — Henki päällä – mitä on Pyhälä Hengellä täyttyminen? -raamattuoetus su 12.10. 17–20, seurakuntakeskus 2. krs. opetus ja piano Keijo Rainerma, hanuri Ilpo Hällbacka, lauluja Viiskielisestä.

NTKY
Esivallankatu 6: Kultaisen iän kerho ma 13, parilliset viikot. — Raamattu-keskusteluupiiri joka toinen ma 15, parittomat viikot. — Sunnuntain yleisötilaisuus 26.10. 15.

PORINSEUDUN KRISTILLISET ELÄKELÄISET RY
Kokoontuminen ti 30.9. 13, kahvit 12.30. — **Syysjuhla** la 14.10. 14.

RAUHANYHDISTYS
Louhentie 4: Seurat la 27.9. 13, ja 16. Su 28.9. 13, ja 16, puhe Johannes Leppänen, Veikko Ruusuvaara, Timo Saukkonen ja Leo Väyrynen. Su 19.10. 16, Ilkka Sorsa, Tauno Huotari. Su 5.10. 14. — Iltakylä la 27.9. — Su 28.9. Keski-Porin kirkon messun jälkeen ruokailu rauhanyhdistyksellä. — Ompeluseurat kodeissa ke 1.10. 18.30. — Torstaikerho 2.10. 18.30. — Puolisoiden virkistyspäivä la 4.10. — Tiistaikerho 7.10. ja 14.10. 13. — Ompeluseurat ke 8.10., 15.10. ja 22.10. 18.30, Eero Jaara ja Kullervo Riekkö. — Myyjäiset la 11.10. — Opisto-seurat su 12.10. 16. — Raamattuilta la 18.10. 18. — **Mualla:** Iltakirkko ja HPE la 27.9. 18, Teljän kirkko. — Perhekirkko su 5.10. 12, Ruosniemen kirkko. — Seurakunta-seurat to 9.10. 18.30, Luvian seurakuntakeskus, Eero Jaara ja Kullervo Riekkö.

SIIONINVIRSISEURAT
 seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14, 1. kerros. Seurat joka toinen to 19, seur. 2.10. ja 16.10.

Poseeraus ei estä nallentekijän työtä. Istumassa vasemmalta lukien Eeva Siira, Sara Rautiainen ja Marja Vartio. Takana Marika Vuorio, Hanna-Maria Vahala, Terhi Kujansuu, Susan Yrjölä ja Anitta Koski.

Nallentekijä nautiskelee

Nallekerhossa kaikki tehdään käsin tunteja laskematta.

Väinölän kirkon kerhohuoneen pöytä täyttyy nallentekijöille tärkeistä tarvikkeista. Kaavoista, kankaista, nahapaloista, ompeluvälineistä, pihdeistä ja puuntuoksuisesta lastusta. Nalle tarvitsee lasisilmät, liikkuvat nivelet sekä masun, päähän ja tassut täyteen tuoksuvaa puulastua.

Kankaista paras on joustamaton mohair. Nallekerhon ohjaaja **Marja Vartion** mielestä nallen voi tehdä vaikkapa vanhas-ta ulsterista. Pääasia, että arvostetaan perinteisiä tekotapoja. Kangaskauppojen telly ei sovellu perinnettä, sillä kangas ei saa joustaa. Ompelukonetta ei käytetä lainkaan, konesaumaa venyttäisi kangasta. Napinlähilanka on tarpeeksi vahvaa, tavallisen ompelulanka ei riitä.

Vartio on kurssinkäynyt ohjaaja, tarkasti ottaen vain kurssitettujen tekijä voivat ohjata muita. Näin perinne säilyy.

Nalle on aitoa käsityötä korvista nahalla viimeistelyihin tassunpohjiin asti. Tar-

kan kokoiselle kangaspalalle asetellaan parikymmentä osaa, joista nalle vähitellen syntyy. Koskaan nallet eivät ole samanlaisia, vaikka ne samoilla kaavoilla tehdään. Silmien etäisyys toisistaan, samoin korvien asento tekevät ilmeen. Nallet osaavat myös jutella. Vatsaan laitetaan äänirasia, johon tekijä kuittaa nimensä. Kärsivällisyys on hyve, aikaa täytyy varata ainakin 20 tuntia. Nallen malli on Saksasta yli sadan vuoden takaa.

Perheenjäseniksi

Kerholaisten kädet käyvät kaiken aikaa, samalla pohditaan elämän iloa ja suruja. Kahvitarjoilu on taattu, kun nalle valmistuu, tekijä laittaa pöydän koreaksi.

Nimen nallet saavat ilman muuta. Usein nimi löytyy sukupolvien ketjusta tai sillä on muu tärkeä yhteys tekijäänsä. **Terhi Kujansuun** nalleista yksi valmistui Köyliönjärvelä, joten nallesta tuli *Lalli*.

Suurin osa nalleista päättyy perheenjäseniksi, tekijöillä niitä on olohuoneessa useampikin. Ainakin parin nallen tiedetään päässeen laivakarhuksi, joku on osoittautunut vanhuksen parhaaksi syntymäpäivälahjaksi. Myös lapsia, lastenlapsia ja kummilapsia on ilahduttanut nallelahjalla. Muutama on kerännyt euroja halutuna arpa-jaispalkintona.

Perinteisesti ja hyvistä materiaaleista tehty nalle kestää vuosikymmeniä. Nalle hellyttää kaikkia ikään katsomatta. Ovathan se tassutkin valmiiksi haluasensnos-

sa. ”Parempi innostuksen bulluus kuin välinpitämättömyyden viisaus”, siteeraa **Susan Yrjölä**. Kymmenennen nallen jälkeen voi huokaista, että tämä on tässä. Ja sitten kuitenkin aloittaa seuraavan tekemisen.

TEKSTI JA KUVA
 MAUJA-LEENA SEPPÄLÄ

hyvä kysymys

Syksy tuo ruuhkaa perheneuvontaan

Perheneuvonnassa ratkotaan perheen ja parisuhteen ongelmia puhumalla. Vaukuttavko vuodenaikojen vaihtelut perheneuvonnan kysyntään? Vastaajana johtava perheneuvoja **Marjatta Kaartinen** Porin seurakuntien perheasiain neuvottelukeskuksesta.

— Pitkän työurani aikana olen toistuvasti huomannut, että vuodenaajat ja jopa sää vaikuttavat siihen, miten perheneuvontaan hakeudutaan. Varhainen kevät ja pimeä syys näyttävät tuovan uusia asiakkaita. Tällöin odotusai-ka ensimmäiseen tapaamiseen saattaa pidentyä.

Miten perheneuvontaan pääsee?

— Perheneuvoja päivystää perheasiain neuvottelukeskukseen ajanvarauk-

sa maanantaista perjantaihin klo 10–11. Puhelinnumero on 0400 309 785.

Miten kauan perheneuvontaan pitää odottaa?

— Ensimmäisen ajan saa yleensä kahden tai kolmen viikon päähän ajanvarauksesta.

Miten perheneuvonta toimii?

— Perheasiain neuvottelukeskuksen työskentelymenetelmä on keskustelu. Keskusteluapu on tilanteen mukaan henkilökohtaista tai yhdessä kumppanin kanssa tai koko perheen kanssa. Ryhmämuotoista apua saa esimerkiksi eror-ryhmistä.

Lakisääteinen perheasian sovittelu on myös keskeinen palvelumuoto. Hoidamme avioliittolain mukaista erojen

harkinta-ajan sovittelua. Porissa sovittelu on keskitetty kaupungin sosiaalikeskuksen ja seurakuntien perheasiain neuvottelukeskukseen.

Perheneuvojat pitävät myös luentoja sopimuksen mukaan seurakuntien ja yhteistyökumppaneiden tilaisuuksissa.

Mitä perheneuvonnan palvelut maksavat?

— Neuvottelut ovat ev.lut. seurakuntien jäsenille maksuttomia. Porilaisten lisäksi palvelemme ympäristöseurakuntia noin sadan kilometrin säteellä. Neuvontapalvelut ovat luottamuksellisia, ja ne kuuluvat rippisalaisuuden piiriin.

MAUJA-LEENA SEPPÄLÄ

Nuoret haravoivat pihvoja

Porin Teljän seurakuntanuoret kartuttavat Lontoon matkansa kassaa tarjoutumalla haravoimaan pihovista syksyn lehtiä. Haravointiaapua voi tiedustella pastori **Ilkka Riihimäeltä** tai nuorisotyönohjaaja **Eeva Nurmenniemieltä**. Pienen pihan haravoinnista nuoret toivovat noin 15 euroa, taksasta sovitaan pihan koon mukaan.

Lontoon matkalle seurakuntanuoret ovat lähössä ensi vuoden pääsiäisenä.

Haravointitilaukset: joko sähköpostilla tai puhelimitse: ilkka.riihimaki@evl.fi p.0400 309 791 tai eeva.nurmenniemi@evl.fi p. 0400 309 797.

Koululaisten Virsivisa tulossa

Valtakunnallisen 3.- ja 4.-luokkaisten Virsivisan seitsemäs kausi on käynnistynyt. Syksy on ilmoittautumisen ja harjoittelun aikaa, varsinaiset visavaiheet käydään keväällä 2015. Ilmoittautua voi 30. marraskuuta asti.

Virsivisassa edetään kouluvisasta seurakunnittain järjestettävään paikallisvisaan ja siitä hiippakunnallisiin aluevisoihin, joiden voittajat pääsevät valtakunnalliseen finaaliin. Edellisellä kerralla mukana oli reilut 6 000 koululaista. Visaan voi osallistua luokitellen tai uskontoryhmittäin. Ilmoittautuminen mukaan tapahtuu visan verkkosivulla.

Virsivisan järjestää Seurakuntien Lapsityön Keskus yhteistyössä kirkkohallituksen, Opetushallituksen ja PTK – poikien ja tyttöjen keskuksen kanssa. Paikallisesti visaa toteuttavat koulut ja seurakunnat sekä osittain hiippakunnat. Viime vuonna Turun arkkihiippakunnan kisan voitti Lattomerän koulu, jonka joukkue oli mukana kisan finaaliissa Kuopiossa.

Siunauksia elämään -sarja

Pirkko Laakkonen pohtii särkyamisen siunausta Teljän kirkon sarjassa.

Neliosainen Siunaus elämään -raamattutuopussarja on Teljän kirkossa perjantaista sunnuntaihin 24.–26. lokakuuta.

Sarjan tarkoituksena on kertoa, että Jumala on varannut meille monenlaisia siunauksia. Sen tähden, miksi tyytyisimme vähempään, kun voimme elää entistä rikkaampaa elämää Jumalassa? Ensimmäisenä on

vuorossa Särkyamisen siunaus, kertoo sarjan valmistajan, Raamattutuopiston vapaaehtoinen julistustyöntekijä **Pirkko Laakkonen**.

Häntä oli jo vuosien ajan kiehtonut Jeremian kirjan kehoitus: ”Mene savenväljän työpajaan! Siellä saat kuulla, mitä minä haluan sanoa sinulle!” Niinpä hän sitten toteutti kehoituksen ja valokuvasi savenväljän eri vaiheet Outokummun Savipajassa.

Valannan eri työvaiheilla on oma hengellinen merkityksensä ihmisen elämässä. Ne kertovat siitä, mitä Suuri Savenvälja haluaa viestittää meille elämämme eri vaiheissa ja miten ne voivat olla meille siunaukseksi.

Tilaisuudessa on myös musiikkia ja opetuksen jälkeen on mahdollisuus keskusteluun. Mukana ovat myös vapaaehtoinen julistustyöntekijä **Heikki Mäkipesola** ja Teljän pappi **Jarkko Willman**.

Sarjan seuraavat tilaisuudet ovat: lauantaina 25.10. Antamisen siunaus, Anteeksiantamisen siunaus ja Kuvakavalkadi rakkaudesta, anteeksiantamisesta ja Jumalan siunauksista. Sunnuntaina on Raamattutuopiston kirkkopyhä, joka alkaa klo 10 messulla. — Perjantaina aloitus klo 17.30 kahvilla, klo 18 ohjelma, lauantaina aloitus klo 11.

Järjestäjänä Porin Teljän seurakunta, Agricolan opintokeskus ja Suomen Raamattutuopisto.

Diakonia etsii uusia uomia

Tulevaisuuden diakoniatyöntekijä "personal trainer"?

Yhteiskunnan ja syrjäytymisen muotojen muuttuessa myös diakoniatyö etsii uusia muotoja. 1990-luvun alun laman myötä kirkon diakoniatyö oli innovatiivista. Silloin perustettiin ruokapankit ja velkaneuvonta. Entä nykyisessä pysyvän työttömyyden ajassa? Mitä uusia keinoja olisi auttaa työttömiä, huono-osaisia, köyhiä, syrjäytyneitä?

— Ehkä diakoniatyössä tarvittaisiin nyt "personal trainer" -tyyppistä otetta, jossa haettaisiin kullekin asiakkaalle sopivia ideoita "osallistavan sosiaaliturvan" ja työssäkäynnin välimaastosta niin, että jokainen kokisi elämänsä mielekkääksi, totesi sosiaalipolitiikan professori **Heikki Hiilamo** arkkihiippakunnan diakoniatyöntekijöiden päivillä Yterissä.

— Työtä ja mielekästä tekemistäkin tärkeämpi ihmisen hyvinvoinnille on kuitenkin se, että joku rakastaa häntä. Taloudellisesta ahdingosta huolimatta ihminen voi olla onnellinen, jos hänellä on hyviä ihmissuhteita, jatkoi Hiilamo.

Keski-Porin seurakunnan diakoni **Mikko Salonen** kertoi kohdanneensa työssään juuri sen, että syrjäytyessä ihmisestä tulee usein passiivinen ja tyytymätön, jos ei ole mielekästä tekemistä ja rakentavia ihmissuhteita.

— Asiakas saattaa valittaa, että elämä on turhaa, kukaan ei välitä, kukaan ei auta. Ja kuitenkin minäkin yritän siinä olla nimenomaan kuuntelemassa ja auttamassa omien voimavarojeni ja resurssieni mukaan. Syrjäytynyt kokee usein, että joku muu on vastuussa siitä, että hänen elämänsä kurssi muuttuisi. Meidän diakoniatyöntekijöiden pitäisi paljon suuremmin ja rohkeammin puhua asioista oikeilla nimillä ja kutsua heitä osallistumaan erilaisiin toimintoihin. Ja muistaa sanoa, että jokainen on arvokas ja tärkeä, ja puhua myös uskosta toivon antajana, Mikko Salonen sanoi.

Diakonian hiippakuntasihteeri Kaisa Rauma, piispa Kaarlo Kalliala ja diakoni Mikko Salonen tutustuivat arkkihiippakunnan uuteen "ständiin", Erkki Kiiskin piirtämään salvadorilais-tyyliin ristiin.

Sosiaalipolitiikan professori Heikki Hiilamo arvostaa korkealle seurakuntien tekemän diakoniatyön. Kirkolliskokousedustajana hän on puolustamassa seurakuntadiakonia myös tulevaisuudessa.

Syrjäytymistä on monenlaista

Diakoniatyössä on aina haluttu auttaa niitä, joiden hätä on suurin. Pro-

fessori Hiilamo muistutti, että hänen suuruuden arviointi on joskus hankalaa, koska objektiivisia mittareita on vaikea löytää. Onko sen hätä suurin, joka osaa itse ilmaista ja määritellä sen? Vai sen, joka on meille läheinen ja jonka hätään suhtaudumme tunteella, ainakin myötätunnolla?

Hiilamon mukaan on kuitenkin joitain mittareita, joista voi selkeästi nähdä huono-osaisuuden. Yksi on ihmisten elinikä ja toinen toimeentulotuen määrä. Hän viittasi tutkimukseen, jossa katsottiin, millä tavalla ihmisen elinikä on sidoksissa sosiaaliseen asemaan. Kahdenkymmenen vuoden aikana on tapahtunut selkeä muutos huonompaan! Nyt tulojen alimpaan viidennekseen kuuluvilla 35-vuotiailla miehillä on 12,5 vuotta alhaisempi elinikäennuste kuin ylimmällä viidenneksellä.

— Toimeentulotukea saavien määrä ei ole lisääntynyt 1990-luvun alun lamavuosista, mutta tuen määrä on lisääntynyt. Sitä maksetaan

enemmän ja pidempään. Ongelmat ovat kumuloituneet, Hiilamo totesi.

Siinä missä ongelmat ryöpsähtivät syliin nopeasti 90-luvun alussa on nyt meneillään vuosia jatkunut hidas taantuma, joka on kituttamisen, karsimisen ja toistuvien yleneuvottelujen aikaa.

— Tällöin myös taloudellinen hätä ja huono-osaisuus tulee esille hitaammin ja osin eri tavalla kuin ennen, Hiilamo huomautti.

Aikuissosiaalityö?

Hiilamo kertoi tulossa olevasta SOTE-uudistuksesta, jolla on varmasti vaikutuksia myös kuntien sosiaalityöhön ja seurakuntien diakoniatyöhön. Hän oli huolissaan etenkin aikuissosiaalityöstä, joka saattaa heikentyä, kun toimeentulotuen normitetun perusosan maksatus siirtyy Kelaan eikä tuen saajan enää tarvitse kohdata sosiaalityöntekijää kasvokkain.

SOTE-uudistuksen myötä SOTE-alueille jää palveluiden järjestämisen ja rahoitusvastuu. SOTE-alueet ei-

vät kuitenkaan tuota palvelua, vaan siitä vastaavat tuotantoalueet ("sairaanhoidopiirit"). Ne puolestaan voivat halutessaan hankkia jotain palveluita kuntayhtymiltä tai kunnilta. Tarkoitus on selkeyttää systeemiä ja saada säästöjä aikaiseksi hallintoa uudelleen organisoimalla.

— Yksi diakoniatyöntekijöiden tulevaisuuden tehtävistä saattaa olla lomakkeiden täyttö yhdessä asiakkaan kanssa. Läheskään kaikki ihmiset kun eivät puhu KELA-kieltä, totesi arkkihiippakunnan diakonian hiippakuntasihteeri **Kaisa Rauma**.

TEKSTI JA KUVAT
MARJAANA PERTTULA

YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista päivää vietetään 17.10. Porissa päiväsaikaan Sampolan asukastuvalla. Klo 17 ohjelma jatkuu Satakunnan yhteisökeskuksessa Isolinna-kaupunkikeskus 16.

Eks tiä

Ompeluseurasta alku Lyttilän rukoushuoneelle

Lyttilän rukoushuone on rakennettu vuosina 1931–1934. Piirustukset laati Lyttilän kansakoulunopettaja **Juho Pohjanhonka**. "Sievänä, tyyllisesti onnistuneena ja tarkoitukseensa erinomaisesti sopivana seisoo rukoushuone kylän keskellä tien varrella", kuvailtiin 1934 vihkiäisjuhlassa lyttilälaisten uutta kokoontumispaikkaa.

Rukoushuoneen vihki käyttöön rovasti **Väinö Vartio**. Hän oli virittänyt ajatuksen lyttilälaisten omasta rukoushuoneesta jo vuosikymmen aiemmin lukukinkereillä **Alarik Arvella**.

Lähes saman tien Lyttilän kylän naiset perustivat ompeluseuran varojen hankkimiseksi. Alkuvuodesta huolimatta asia ei ollut yksinkertainen, vaan erilaisia näkemyksiä oli muun muassa rukoushuoneen paikasta. Lopulta päädyttiin Keskivainion mäkeen, joka ostettiin maanviljelijä **Juho Katajalta**. Hänen kodissaan perustettiin myös Lyttilän Rukoushuoneyhdistys ompeluseuran vuosikokouksessa vuonna 1928.

Rukoushuoneen sydämeiksi tuli kirkkosali, jossa oli myös saarnatuoli ja alttari. Lisäksi rakennuk-

sessä oli keittiö ja pieni tarjoiluhuone, joka teki samalla sakastin virkaa. Korjauksista huolimatta rukoushuone on säilynyt 80 vuoden ajan varsin samanlaisena. Salissa, eteisessä ja keittiötiloissa on huoneistoalaa yhteensä noin 140 neliömetriä. Rukoushuoneen yläkerta ei ole käytössä.

Rakennus tuli maksamaan noin 30 000 silloista markkaa, lisäksi talkootyön osuudeksi arvioitiin noin 10 000 markkaa. Porin maaseurakunta avusti rukoushuonetta vuosittain. Paljosta talkootyöstä ja avustuksista huolimatta Lyttilän rukoushuoneyhdistyksellä oli jatkuvia talousvai-

keuksia. Neuvottelujen jälkeen sovittiin, että seurakunta ottaa rukoushuoneen kiinteistöihinsä loppuvuodesta 1959. Porissa neuvoteltiin tuolloin myös seurakuntajaosta ja kaupunki- ja maaseurakunnan yhdistämisestä. Lyttilän rukoushuoneen kunnostaminen oli yhtenä ehtona seurakuntatalouksien yhdistämiselle. Lyttilä kuuluu Keski-Porin seurakuntaan.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ
Lähde: Lyttilän rukoushuoneen historiikki, koonnut Lotta Rae

Porin seurakuntien tiloja, niiden yksityiskohtia ja tarinoita esittelevä palsta päättyy. Tarinat vuosilta 2010–2014 löytyvät porievl.fi-verkkosivulta.